

**Skonsolidowany Raport
Grupy Kapitałowej
Banku Millennium S.A.
za 1 półrocze 2024 r.**

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	1.01.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.01.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	4 174 626	4 158 958	968 389	901 573
Przychody z tytułu opłat i prowizji	524 571	524 599	121 685	113 722
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	246 575	775 426	57 198	168 096
Wynik finansowy po opodatkowaniu	356 933	357 918	82 798	77 589
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	449 463	862 797	104 262	187 036
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 668 358	5 748 079	2 474 740	1 246 061
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(11 728 960)	(6 904 275)	(2 720 768)	(1 496 700)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(65 905)	(133 273)	(15 288)	(28 891)
Przepływy pieniężne netto, razem	(1 126 507)	(1 289 469)	(261 316)	(279 530)
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,29	0,30	0,07	0,06
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	0,29	0,30	0,07	0,06
	30.06.2024	31.12.2023	30.06.2024	31.12.2023
Aktywa razem	135 535 070	125 520 004	31 424 779	28 868 446
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	585 422	563 512	135 734	129 603
Zobowiązania wobec klientów	116 540 149	107 246 428	27 020 670	24 665 692
Kapitał własny	7 344 358	6 894 895	1 702 842	1 585 762
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	281 270	279 006
Liczba akcji (w szt.)	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	6,05	5,68	1,40	1,31
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	6,05	5,68	1,40	1,31
Współczynnik wypłacalności	17,13%	18,06%	17,13%	18,06%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	-	-	-

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EUR

dla pozycji na dzień bilansowy	-	-	4,3130	4,3480
dla pozycji za okres objęty sprawozdaniem (kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec poszczególnych miesięcy okresu)	-	-	4,3109	4,6130

SKONSOLIDOWANY RAPORT GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM ZA 1 PÓŁROCZE 2024 R.**SPIS TREŚCI**

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2024 R.	3
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 6 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2024 R.	86

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 6 MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY 30 CZERWCA 2024 R.**

SPIS TREŚCI

1.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	5
2.	WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	7
3.	SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)	9
4.	NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH.....	16
1)	Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	16
2)	Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	17
3)	Przychody z tytułu opłat i prowizji.....	17
4)	Koszty z tytułu opłat i prowizji	17
5)	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	18
6)	Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	19
7)	Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	19
8)	Koszty administracyjne	20
9)	Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	20
10)	Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	21
11)	Podatek dochodowy	22
12)	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.....	24
13)	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody ...	26
14)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	26
15)	Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31
16)	Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń.....	33
17)	Odpisy z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów	35
18)	Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	36
19)	Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	38
20)	Zobowiązania wobec klientów	38
21)	Zobowiązania z tytułu sprzedanych dłużnych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.....	38
22)	Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	39
23)	Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	39
24)	Rezerwy	40
5.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.....	41
5.1.	RYZYKO KREDYTOWE.....	41
5.2.	RYZYKO RYNKOWE	42
5.3.	RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ (IRRBB)	43
5.4.	RYZYKO PŁYNNOŚCI	45
5.5.	RYZYKO OPERACYJNE	47
5.6.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁOWE.....	47
5.6.1	Minimalne wymogi funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL)	50

6.	SEGMENTY OPERACYJNE.....	51
7.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	55
7.1.	TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO.....	55
7.2.	TRANSAKCJE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK.....	56
7.3.	INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM.....	56
7.4.	STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK.....	57
8.	WARTOŚĆ GODZIWA.....	58
8.1.	INSTRUMENTY FINANSOWE NIE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ.....	58
8.2.	INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ.....	60
9.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE.....	63
9.1.	SPRAWY SĄDOWE.....	63
9.2.	POZYCJE POZABILANSOWE.....	68
10.	RYZYSKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH.....	69
11.	INFORMACJE DODATKOWE.....	79
11.1.	DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ.....	79
11.2.	PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU.....	80
11.3.	DYWIDENDA ZA ROK 2023.....	81
11.4.	ZYSK / STRATA NA AKCJĘ.....	81
11.5.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WZA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ GRUPY - BANKU MILLENNIUM S.A.....	81
11.6.	INFORMACJE O UDZIELENIU PRZEZ GRUPĘ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB GWARANCJI.....	82
11.7.	SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ.....	82
11.8.	POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I WYDARZENIA PO DACIE BILANSU.....	82

1. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość mobilną i elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 6 700 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa (w tym bank hipoteczny), leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa, zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz działalność portali internetowych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. według stanu na dzień 30 czerwca 2024 r.

Skład osobowy Rady Nadzorczej był następujący:

- Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Olga Grygier-Siddons - Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędrys - Członek Rady Nadzorczej,
- Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej,
- Jose Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej,
- Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej,
- Beata Stelmach - Członek Rady Nadzorczej,
- Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Zarządu Banku był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Wojciech Rybak - Członek Zarządu,
- Antonio Ferreira Pinto Junior - Członek Zarządu,
- Jarosław Hermann - Członek Zarządu.

Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A.

Jednostką dominującą Grupy jest Bank Millennium S.A., natomiast jednostką dominującą najwyższego szczebla w stosunku do Banku Millennium S.A. jest Banco Comercial Portugues - spółka notowana na giełdzie w Lizbonie.

Spółki wchodzące w skład Grupy Banku Millennium S.A. na dzień 30.06.2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZA lub ZW	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	czynności banku hipotecznego	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM CONSULTING S.A.	usługi doradztwa	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TFI S.A.	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
EUROPA MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.*	działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Wrocław	20	20	metoda praw własności
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	usługi marketingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji**	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 +1 akcja	50 +1 akcja	metoda praw własności

* W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. (obecnie Europa Millennium Financial Services) z Banku odpowiednio na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki co zostało szerzej opisane pod notą 5 „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy” w Rozdziale 4 „Noty do skonsolidowanych danych finansowych”.

** Pomimo sprawowania kontroli nad spółką Lubuskie Fabryki Mebli S.A. z uwagi na nieistotność tej jednostki z punktu widzenia realizacji nadrzędnego celu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jakim jest prawidłowe przedstawienie sytuacji finansowej Grupy, Grupa nie konsoliduje zaangażowania kapitałowego w tym podmiocie.

2. WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres sześciu miesięcy kończący się 30 czerwca 2024 r.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. sporządzone za okres od 1 stycznia 2024 roku do 30 czerwca 2024 roku:

- obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących Grupę oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności,
- zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Wszelkie dane za okresy kwartalne przedstawione w niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy nie podlegały audytowi oraz przeglądowi przez biegłego rewidenta.

W następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tego samego dnia ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), która wprowadza, między innymi, możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do ośmiu miesięcy w latach 2022-2023 („wakacje kredytowe”), Grupa rozpoznała w roku 2022 koszt w wysokości 1 324,2 miliona zł brutto (1 072,6 mln zł netto), przy czym z tej kwoty 1 291,6 mln zł dotyczyło Banku, natomiast 32,6 mln zł dotyczyło Millennium Bank Hipoteczny S.A.

W związku z kosztami, które wynikają ze wskazanej wyżej Ustawy, racjonalnym było założenie, że Bank zaraportuje negatywny wynik netto za III kw. 2022 r. i w rezultacie współczynniki kapitałowe Banku mogą znaleźć się poniżej obecnych minimalnych wymogów ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Z uwagi na fakt, iż wystąpienie niebezpieczeństwa naruszenia odpowiednich współczynników kapitałowych stanowi przesłankę wskazaną w art. 142 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 2439, t.j. z dnia 28 grudnia 2021 r., z późn. zm.), w dniu 15 lipca 2022 Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu Planu Naprawy, zawiadamiając o tym KNF oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Dodatkowo, Bank przekazał również do KNF Plan Ochrony Kapitału, zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 roku i poinformowała o tym fakcie Bank w dniu 14 listopada 2022 roku.

W maju 2024 roku Zarząd Banku stwierdził, że cele Planu Ochrony Kapitału zostały osiągnięte i podjął decyzję o zakończeniu jego realizacji. Następnie w czerwcu 2024 roku Zarząd podjął decyzję o wyjściu ze stanu realizacji Planu Naprawy i zakończeniu jego realizacji.

Osiągnięte zostały wszystkie kluczowe założenia obydwu planów, między innymi wszystkie zdefiniowane wskaźniki osiągnęły bezpieczne poziomy, a rentowność oraz wyniki finansowe Banku i Grupy uległy wyraźnej poprawie. W obszarze zarządzania kapitałowego, współczynniki kapitałowe zostały przywrócone do poziomów widocznie przekraczających minimalne wymogi regulacyjne a Bank oraz Grupa spełniają wymogi MREL, w tym wymogi dotyczące połączonego bufora. Zarząd Banku nie identyfikuje także przyszłych okoliczności, które przemawiałyby za dalszą realizacją planów.

Na 30 czerwca 2024 r. współczynnik Tier 1 wyniósł 480 pb (Bank) i 441 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego, a łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 556 pb (Bank) i 492 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego.

W czerwcu 2024 r. Bank otrzymał pismo od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dotyczące wspólnej decyzji Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) i BFG zobowiązującej Bank do spełniania zakomunikowanych wymogów MRELTrea w wysokości 18,03% (poprzednio 18,89% w decyzji otrzymanej 5.06.2023 r.) i 17,92% uwzględniając kryterium podporządkowania oraz wymogów MRELtem w wysokości 5,91% (taki jak w decyzji otrzymanej 5.05.2023 r.) i 5,87% uwzględniając kryterium podporządkowania.

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje nadwyżkę w porównaniu do minimalnych poziomów wymaganych na 30.06.2024 r. (nadwyżka MRELTrea wynosiła 489 p.b., a MRELtem 114 p.b.), a także spełnia wymóg MRELTrea po włączeniu Wymogu połączonego bufora. Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Grupa planuje utrzymywać oba współczynniki MREL powyżej minimalnych wymaganych poziomów z bezpieczną nadwyżką.

Należy zaznaczyć że poprawę rentowności Banku i Grupy udało się zrealizować pomimo rozpoznania w maju br. jednorazowych kosztów (ujętych w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako zmniejszenie przychodów odsetkowych) związanych z tak zwanymi wakacjami kredytowymi oszacowanych wstępnie w wysokości 189,1 miliona złotych dla Banku i odpowiednio dla Grupy w kwocie 201,0 miliona złotych. Korekta ta wynikała z podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom która, między innymi, przedłuża możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej o dodatkowe cztery miesiące w roku 2024 („wakacje kredytowe”).

Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową, a w szczególności Bank jest świadomy ryzyk związanych z dalszymi niekorzystnymi zmianami w zakresie ryzyka prawnego walutowych kredytów hipotecznych które mogą oznaczać konieczność zwiększenia poziomu rezerw na to ryzyko poza rezerwami, które mogą wynikać z obecnych trendów. W ocenie Banku zmaterializowanie się tych zdarzeń wpłynęłoby negatywnie na wyniki Banku/Grupy w roku 2024 oraz zmniejszyłoby zakładany organiczny wzrost kapitału, ale nie uniemożliwiłoby Bankowi/Grupie dalszego wdrażania swojej strategii i generowania wyników, które złagodziłyby wpływ takich wydarzeń.

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na wysokim poziomie w II kwartale 2024 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 337% na koniec czerwca 2024, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 64%, a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez Polski rząd, inne kraje Unii Europejskiej, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 37%.

Jednocześnie Bank osiągnął dobre wyniki operacyjne i biznesowe, aktywnie zarządzając i łagodząc ryzyka związane z działalnością bankową. Uwzględniając powyższe okoliczności i zidentyfikowane niepewności, zwłaszcza zdolność Banku do spełnienia wskaźników wypłacalności kapitałowej oraz wymogów MREL w kolejnych okresach sprawozdawczych - Zarząd Banku w oparciu o dokonane analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 26 lipca 2024 r.

3. SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	Nota	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wynik z tytułu odsetek		2 535 817	1 181 572	2 597 950	1 335 826
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	1	4 174 626	2 005 199	4 158 958	2 087 525
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej:		4 116 833	1 976 739	4 108 816	2 061 712
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, w tym:		3 479 000	1 641 013	3 662 077	1 864 984
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych		(201 046)	(201 046)	0	0
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		637 833	335 726	446 739	196 728
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		57 793	28 460	50 142	25 813
Koszty z tytułu odsetek	2	(1 638 809)	(823 627)	(1 561 008)	(751 699)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		390 121	190 539	403 952	203 020
Przychody z tytułu opłat i prowizji	3	524 571	262 149	524 599	263 951
Koszty z tytułu opłat i prowizji	4	(134 450)	(71 610)	(120 647)	(60 931)
Przychody z tytułu dywidend		3 389	3 237	3 127	2 922
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	5	(733)	(319)	540 643	(5 580)
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6	(2 189)	(3 544)	1 434	(1 701)
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	7	5 798	(4 919)	7 266	1 365
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń		(1 456)	(209)	309	(13)
Wynik z pozycji wymiany		(86 601)	(39 984)	(20 757)	(12 534)
Pozostałe przychody operacyjne		169 678	101 847	184 596	68 488
Pozostałe koszty operacyjne		(269 601)	(104 363)	(146 906)	(74 719)
Koszty administracyjne	8	(993 752)	(449 713)	(864 529)	(395 235)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	9	(172 330)	(61 565)	(152 273)	(42 898)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		(2 096)	(211)	230	(1 503)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	10	(1 123 590)	(574 780)	(1 620 620)	(756 970)
Wynik z tytułu modyfikacji		(61 849)	(30 566)	(53 550)	(25 718)
Amortyzacja		(109 509)	(55 218)	(105 446)	(52 925)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		0	0	0	0
Podatek bankowy		(34 522)	(34 522)	0	0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym		246 575	117 282	775 426	241 825
Podatek dochodowy	11	110 358	111 225	(417 508)	(136 053)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		356 933	228 507	357 918	105 772
W tym przypadający na:					
Właścicieli jednostki dominującej		356 933	228 507	357 918	105 772
Udziały niekontrolujące		0	0	0	0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		0,29	0,19	0,30	0,08

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wynik finansowy po opodatkowaniu	356 933	228 507	357 918	105 772
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	114 235	41 619	623 392	220 985
Efekt wyceny papierów dłużnych	97 280	37 125	416 488	130 549
Rachunkowość zabezpieczeń	16 955	4 494	206 904	90 436
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0	(84)	(84)
Zyski (straty) aktuarialne	0	0	(84)	(84)
Efekt wyceny instrumentów kapitałowych	0	0	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	114 235	41 619	623 308	220 901
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(21 705)	(7 908)	(118 444)	(41 987)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0	16	16
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	92 530	33 711	504 879	178 929
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	449 463	262 218	862 797	284 701
W tym przypadające na:				
Właścicieli jednostki dominującej	449 463	262 218	862 797	284 701
Udziały niekontrolujące	0	0	0	0

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Kasa, środki w Banku Centralnym		5 856 992	4 937 063	5 094 984	6 768 777
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12	632 990	998 447	608 924	692 718
Instrumenty pochodne		464 102	552 723	498 249	495 406
Instrumenty kapitałowe		179	120	121	115
Instrumenty dłużne		168 709	445 604	110 554	197 197
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom		149 835	154 635	147 623	143 815
Instrumenty kapitałowe		66 609	66 609	66 609	66 609
Instrumenty dłużne		83 226	88 026	81 014	77 206
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13	28 544 165	26 953 827	22 096 200	14 681 777
Instrumenty kapitałowe		28 790	28 789	28 793	24 378
Instrumenty dłużne		28 515 375	26 925 037	22 067 407	14 657 399
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14	74 645 200	73 910 678	73 643 060	74 152 070
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		5 905	7 226	19 349	54 780
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		74 639 295	73 903 451	73 623 711	74 097 290
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	15	22 099 071	21 647 640	20 706 585	15 047 887
Instrumenty dłużne		21 412 853	20 789 685	18 749 907	14 467 969
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		488 442	426 841	793 436	532 220
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		197 776	431 114	1 163 242	47 698
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16	170 655	116 528	74 213	121 936
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych		47 612	52 509	52 509	43 522
Rzeczowe aktywa trwałe		547 916	559 763	565 630	552 519
Wartości niematerialne		509 447	480 378	481 631	442 931
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		779 196	510 432	486 803	737 827
Bieżące należności podatkowe		2 534	2 227	1 810	4 956
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	776 662	508 206	484 993	732 871
Pozostałe aktywa		1 532 877	1 796 880	1 544 328	1 425 904
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		19 114	19 270	17 514	11 940
Aktywa razem		135 535 070	132 138 048	125 520 004	114 823 623

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
ZOBOWIĄZANIA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12	514 947	496 924	579 553	568 182
Instrumenty pochodne		406 290	496 924	576 833	479 672
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		108 657	0	2 720	88 510
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		122 285 470	119 004 963	112 692 833	103 287 919
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	585 422	557 849	563 512	522 954
Zobowiązania wobec klientów	20	116 540 149	113 183 861	107 246 427	100 596 983
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	21	2 559	380 430	0	350 244
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	3 595 571	3 323 609	3 317 849	251 759
Zobowiązania podporządkowane	23	1 561 769	1 559 214	1 565 045	1 565 979
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16	129 644	124 155	193 664	329 630
Rezerwy	24	2 263 958	1 822 340	1 445 472	1 141 582
Nierozstrzygnięte sprawy sporne		2 223 914	1 780 304	1 403 105	1 107 056
Udzielone zobowiązania i gwarancje		40 044	42 036	42 367	34 526
Zobowiązania podatkowe		147 558	33 174	461 457	386 481
Bieżące zobowiązania podatkowe		147 123	32 734	461 217	385 613
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	435	440	240	868
Inne zobowiązania		2 849 135	3 574 352	3 252 130	2 752 626
Zobowiązania razem		128 190 712	125 055 908	118 625 109	108 466 420
KAPITAŁ WŁASNY					
Kapitał zakładowy		1 213 117	1 213 117	1 213 117	1 213 117
Akcje własne		(21)	(21)	(21)	(21)
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 502	1 147 502	1 147 502	1 147 502
Skumulowane inne całkowite dochody		(124 982)	(158 693)	(217 512)	(537 405)
Zyski zatrzymane		5 108 742	4 880 235	4 751 809	4 534 010
Kapitał własny razem		7 344 358	7 082 140	6 894 895	6 357 203
Zobowiązania i kapitał własny razem		135 535 070	132 138 048	125 520 004	114 823 623
Wartość księgowa		7 344 358	7 082 140	6 894 895	6 357 203
Liczba akcji (w szt.)		1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		6,05	5,84	5,68	5,24

SPRAWOZDANIE ZE ZMIANY STANU SKONSOLIDOWANYCH KAPITAŁÓW WŁASNYCH

w tysiącach zł	Razem skonsolido- wany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzie- lony	pozostałe kapitały
01.01.2024 - 30.06.2024							
Kapitał własny na początek okresu	6 894 895	1 213 117	(21)	1 147 502	(217 512)	792 276	3 959 533
Całkowite dochody za okres (netto)	449 463	0	0	0	92 530	356 933	0
wynik finansowy	356 933	0	0	0	0	356 933	0
wycena papierów dłużnych	78 796	0	0	0	78 796	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	13 734	0	0	0	13 734	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	(553 622)	553 622
Kapitał własny na koniec okresu	7 344 358	1 213 117	(21)	1 147 502	(124 982)	595 587	4 513 155
01.04.2024 - 30.06.2024							
Kapitał własny na początek okresu	7 082 140	1 213 117	(21)	1 147 502	(158 693)	367 080	4 513 155
Całkowite dochody za okres (netto)	262 218	0	0	0	33 711	228 507	0
wynik finansowy	228 507	0	0	0	0	228 507	0
wycena papierów dłużnych	30 070	0	0	0	30 070	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	3 641	0	0	0	3 641	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	0	0
Kapitał własny na koniec okresu	7 344 358	1 213 117	(21)	1 147 502	(124 982)	595 587	4 513 155
01.01.2023 - 31.12.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 494 406	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 042 284)	(824 873)	5 000 965
Całkowite dochody za okres (netto)	1 400 489	0	0	0	824 772	575 717	0
wynik finansowy	575 717	0	0	0	0	575 717	0
wycena papierów dłużnych	545 145	0	0	0	545 145	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	3 582	0	0	0	3 582	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	285 013	0	0	0	285 013	0	0
zyski / straty aktuarialne	(8 968)	0	0	0	(8 968)	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 041 432	(1 041 432)
Kapitał własny na koniec okresu	6 894 895	1 213 117	(21)	1 147 502	(217 512)	792 276	3 959 533
01.01.2023 - 30.06.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 494 406	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 042 284)	(824 873)	5 000 965
Całkowite dochody za okres (netto)	862 797	0	0	0	504 879	357 918	0
wynik finansowy	357 918	0	0	0	0	357 918	0
wycena papierów dłużnych	337 355	0	0	0	337 355	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	167 592	0	0	0	167 592	0	0
zyski / straty aktuarialne	(68)	0	0	0	(68)	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 041 432	(1 041 432)
Kapitał własny na koniec okresu	6 357 203	1 213 117	(21)	1 147 502	(537 405)	574 477	3 959 533

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH
A. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Zysk (strata) po opodatkowaniu	356 933	228 507	357 918	105 772
Korekty razem:	10 311 425	3 783 713	5 390 161	2 265 909
Odsetki otrzymane	3 885 786	2 127 719	3 859 621	2 068 048
Odsetki zapłacone	(1 403 006)	(674 920)	(1 414 216)	(686 783)
Amortyzacja	109 509	55 218	105 446	52 925
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0
Przychody z tytułu dywidend	(3 389)	(3 237)	(3 127)	(2 922)
Rezerwy	818 487	441 619	125 414	167 450
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	1 479	2 395	(535 667)	12 778
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(154 528)	253 101	(103 615)	(164 662)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	49 372	21 387	187 857	136 230
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(3 799 358)	(2 027 385)	(867 620)	(432 384)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	941 100	222 333	(61 284)	(58 698)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(128 626)	23 511	(41 794)	69 657
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	28 896	28 768	(128 797)	120 118
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	10 584 898	3 977 137	3 906 042	372 384
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	17 221	(372 064)	375 148	355 212
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	367 903	319 031	33 171	20 644
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	(514 574)	(104 364)	416 367	132 504
Podatek dochodowy zapłacony	(113 422)	(57 922)	(116 559)	(50 361)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(438 952)	(479 669)	(417 918)	118 045
Pozostałe pozycje	62 629	31 055	71 692	35 724
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 668 358	4 012 220	5 748 079	2 371 681

B. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wpływy z działalności inwestycyjnej	296 428 703	137 507 113	234 809 340	91 010 640
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	6 060	4 117	9 350	1 750
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0	499 912	0
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	296 419 254	137 499 759	234 296 951	91 005 968
Pozostałe wpływy inwestycyjne	3 389	3 237	3 127	2 922
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(308 157 663)	(143 890 459)	(241 713 615)	(95 622 921)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(74 981)	(55 739)	(51 912)	(2 579)
Zakup akcji Euro Bank z pomniejszeniem o nabyte środki pieniężne	0	0	0	0
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(308 082 682)	(143 834 720)	(241 661 703)	(95 620 342)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(11 728 960)	(6 383 346)	(6 904 275)	(4 612 281)

C. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wpływy z działalności finansowej	0	0	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(65 905)	(28 499)	(133 273)	(88 000)
Splata kredytów długoterminowych	0	0	(55 000)	(50 000)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0	0	0
Umorzenie akcji	0	0	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(65 905)	(28 499)	(78 273)	(38 000)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(65 905)	(28 499)	(133 273)	(88 000)

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	(1 126 507)	(2 399 625)	(1 289 469)	(2 328 600)
- w tym z tytułu różnic kursowych	(98)	1 761	(14 970)	(12 306)
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	18 499 347	19 772 465	14 231 089	15 270 220
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	17 372 840	17 372 840	12 941 620	12 941 620

4. NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH

1) PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	637 833	335 726	446 739	196 728
Instrumenty dłużne	637 833	335 726	446 739	196 728
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według amortyzowanego kosztu	3 479 000	1 641 013	3 662 077	1 864 984
Środki w Banku Centralnym	107 029	54 270	113 974	58 401
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	2 860 116	1 325 725	3 304 978	1 663 645
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych	(201 046)	(201 046)	0	0
Instrumenty dłużne	475 063	245 239	196 514	122 746
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	12 426	4 775	15 110	4 829
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	24 366	11 004	18 449	11 000
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	0	0	13 052	4 363
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego z tytułu:	57 793	28 460	50 142	25 813
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 688	1 430	6 965	3 245
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty pochodne	49 762	23 123	40 839	21 326
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty dłużne	6 343	3 907	2 338	1 242
Razem	4 174 626	2 005 199	4 158 958	2 087 525

W następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom która, między innymi, przedłuża możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do czterech miesięcy (zawieszenie spłat ratalnych do 4 rat miesięcznych) w roku 2024 („wakacje kredytowe”), Bank i Grupa w maju br., dokonały ujęcia jednorazowych kosztów związanych wakacjami kredytowymi oszacowanych wstępnie w wysokości 189,1 miliona złotych dla Banku i odpowiednio dla Grupy w kwocie 201,0 miliona złotych.

Korekta została wyliczona i rozpoznana zgodnie z MSSF9 pomniejszając przychody odsetkowe od aktywów wycenianych według amortyzowanego kosztu a drugostronnie wartość brutto kredytów hipotecznych w PLN. Wysokość korekty została pierwotnie wyliczona jako różnica pomiędzy wartością brutto portfela kredytowego na dzień kalkulacji a bieżącą wartością szacowanych przepływów pieniężnych wynikających z umów kredytowych przy uwzględnieniu założenia 26,4% odsetka kapitałów kwalifikujących się kredytów które zawieszają ratę spłat.

Przychody odsetkowe za 1 półrocze 2024 r. zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 83 619 tys. zł (odpowiednio dla danych porównawczych za 1 półrocze 2023 r. kwota tych odsetek wynosiła 96 198 tys. zł).

W linii „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” Grupa prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających został zamieszczony w nocie (16).

2) KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	(1 638 809)	(823 627)	(1 561 008)	(751 699)
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	(6 254)	(1 286)	(12 006)	(5 620)
Zobowiązania wobec klientów	(1 344 752)	(680 979)	(1 422 071)	(689 681)
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	(14 662)	(5 806)	(24 904)	(4 968)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(197 332)	(98 521)	(25 165)	(12 638)
Zobowiązania podporządkowane	(62 629)	(31 054)	(71 921)	(35 954)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(5 587)	(2 904)	(4 941)	(2 838)
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	(7 593)	(3 077)	0	0
Inne	0	0	0	0
Razem	(1 638 809)	(823 627)	(1 561 008)	(751 699)

3) PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Prowizje za prowadzenie rachunków	56 258	28 374	59 045	29 421
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	49 616	25 682	46 838	24 021
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	105 143	51 439	102 963	49 605
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	6 870	3 268	7 213	3 404
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	154 989	79 904	142 622	73 720
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	67 229	29 910	97 475	48 621
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	13 836	6 969	12 851	6 544
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	6 776	3 409	5 425	2 617
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	40 405	21 157	29 746	15 505
Pozostałe prowizje	23 449	12 037	20 421	10 493
Razem	524 571	262 149	524 599	263 951

4) KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Prowizje za prowadzenie rachunków	(22 124)	(11 663)	(21 387)	(11 066)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(2 293)	(1 192)	(2 485)	(1 348)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(14 765)	(7 255)	(12 000)	(5 539)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(56 748)	(30 358)	(53 088)	(26 791)
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	(1 395)	(808)	(1 102)	(529)
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	(6 282)	(3 107)	(5 358)	(2 776)
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(5 059)	(3 297)	(5 633)	(3 443)
Pozostałe prowizje	(25 784)	(13 930)	(19 594)	(9 439)
Razem	(134 450)	(71 610)	(120 647)	(60 931)

Werdykt Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł w sprawie Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank (sprawa C 383/18), w której stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu.

Biorąc pod uwagę ten werdykt, Grupa według stanu na dzień 30 czerwca 2024 r. posiadała rezerwę w wysokości 73,4 miliona złotych, która została oszacowana na podstawie maksymalnej kwoty potencjalnych zwrotów i prawdopodobieństwa dokonania płatności.

5) WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wynik na transakcji bancassurance	0	0	553 912	0
Operacje instrumentami dłużnymi	137	137	(12 353)	(5 020)
Koszty operacji finansowych	(870)	(456)	(916)	(560)
Razem	(733)	(319)	540 643	(5 580)

Transakcja bancassurance

W dniu 13 lutego 2023 r. Zarząd Banku poinformował, że po uzyskaniu niezbędnych zgód korporacyjnych, w dniu 13 lutego 2023 r., Bank zawarł umowę ("Umowa") sprzedaży 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. ("Spółka") na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki (łącznie "Kupujący").

Bank zawarł również z Kupującymi oraz Spółką umowy dotyczące wyłącznego modelu dystrybucji ubezpieczeń, w tym umowę o współpracy, umowy dystrybucyjne oraz umowy agencyjne. Strategiczna współpraca ubezpieczeniowa przewiduje długoterminową (10 lat) współpracę w zakresie bancassurance w odniesieniu do określonych ubezpieczeń powiązanych z produktami kredytowymi oferowanymi przez Bank.

Istotą transakcji przewidzianej w Umowie było bezpośrednie nabycie Udziałów przez Kupujących od Banku za zdefiniowaną cenę początkową, która mogła podlegać mechanizmowi korekty ceny po zamknięciu Transakcji.

W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce na rzecz kupujących a ostateczne rozliczenie transakcji, wraz z korektą ceny, miało miejsce w grudniu 2023 r.

Ponieważ w ramach transakcji oprócz Umowy sprzedaży udziałów Spółki Bank zawarł z Kupującymi i Spółką również inne umowy, Bank dokonał analizy poszczególnych umów i ich skutków ekonomicznych zgodnie z wymogami MSSF 10, MSSF 15 i MSSF 9. W konsekwencji Bank zidentyfikował zobowiązania umowne oraz ocenił przypisanie umownych wynagrodzeń do poszczególnych elementów transakcji ustalając odpowiedni sposób rozpoznawania przychodów z poszczególnych zobowiązań umownych.

W efekcie Bank rozpoznał w roku 2023 w Rachunku Zysków i Strat łączny wynik w kwocie 652,4 milionów złotych (brutto), na który składał się:

- 1) wynik zrealizowany na sprzedaży: zapłata ceny pomniejszona o wartość godziwą udziałów na moment utraty kontroli w kwocie 553,9 miliona złotych (brutto) został ujęty w marcu 2023 roku w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”;
- 2) wpływ w wysokości 46,0 milionów złotych (brutto) jako wycenę instrumentu pochodnego w momencie ostatecznego rozliczenia transakcji w grudniu 2023 roku, wynikającego z ustalonych potencjalnych przyszłych wypłat wynagrodzeń, został ujęty jako „Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu”;
- 3) Jednocześnie, w związku z utratą kontroli nad Spółką, Bank dokonał wyceny pozostałego udziału niekontrolującego w Spółce w wartości godziwej wynoszącej 52,5 miliona złotych (brutto), kwota ta została ujęta w „Pozostałych przychodach operacyjnych”, przy czym 43,3 miliona złotych ujęto w marcu 2023 roku, a dodatkowe 9,2 miliona złotych w grudniu 2023 r.

Począwszy od momentu utraty kontroli inwestycja w Spółkę traktowana jest jako zaangażowanie w podmiot stowarzyszony (Bank posiada 20% udziałów w Spółce) i jest wyceniana na poziomie Grupy metodą praw własności, natomiast w sprawozdaniu finansowym Banku model wyceny to wartość godziwa ze skutkiem wyceny odnoszonym do Rachunku Zysków i Strat.

6) WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wynik na instrumentach dłużnych	1 081	(2 272)	3 184	1 713
Wynik na instrumentach pochodnych	(3 288)	(1 287)	(1 752)	(3 415)
Wynik z pozostałych operacji finansowych	18	15	2	1
Razem	(2 189)	(3 544)	1 434	(1 701)

7) WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 587	(119)	(2 242)	429
Wynik na instrumentach kapitałowych	0	0	4 360	1
Wynik na instrumentach dłużnych	2 211	(4 800)	5 148	935
Razem	5 798	(4 919)	7 266	1 365

8) KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Koszty pracownicze	(583 963)	(294 620)	(501 838)	(255 792)
Wynagrodzenia	(476 558)	(240 332)	(409 297)	(208 502)
Narzuty na wynagrodzenia	(85 607)	(42 838)	(74 588)	(37 656)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(21 798)	(11 450)	(17 953)	(9 634)
- rezerwy na odprawy emerytalne	(2 923)	(1 461)	(2 300)	(1 150)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(6)	(2)	(11)	(3)
- pozostałe	(18 869)	(9 987)	(15 642)	(8 481)
Pozostałe koszty administracyjne	(409 789)	(155 093)	(362 691)	(139 443)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(41 094)	(21 002)	(32 476)	(14 670)
Koszty informatyki i łączności	(78 360)	(40 299)	(73 917)	(37 313)
Koszty wynajmu	(29 386)	(13 945)	(38 079)	(19 295)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(26 617)	(13 759)	(24 666)	(12 952)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(18 187)	(9 037)	(17 483)	(8 722)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(77 612)	(37 301)	(57 699)	(28 125)
Podatki i opłaty różne	(23 750)	(11 906)	(23 420)	(11 947)
Koszty KIR	(7 345)	(3 660)	(6 212)	(3 170)
Koszty PFRON	(4 695)	(2 372)	(4 098)	(2 096)
Koszty BFG	(60 850)	56	(60 039)	23 395
Koszty Nadzoru Finansowego	(8 761)	(3 632)	(7 748)	(3 163)
Koszty systemu ochrony	0	0	0	0
Pozostałe	(33 132)	1 764	(16 854)	(21 385)
Razem	(993 752)	(449 713)	(864 529)	(395 235)

9) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(174 634)	(63 563)	(157 213)	(45 368)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(910 912)	(397 080)	(951 897)	(412 034)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	670 737	279 865	738 056	320 223
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	20 303	8 414	20 933	10 708
Sprzedaż wierzytelności	45 221	45 221	35 659	35 659
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	17	17	36	76
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	(5)	(6)	0	0
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	(5)	(5)	0	0
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	0	(1)	0	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	2 309	2 004	4 940	2 470
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(27 464)	(10 072)	(24 819)	(7 416)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	29 773	12 076	29 759	9 886
Razem	(172 330)	(61 565)	(152 273)	(42 898)

10) KOSZTY REZERW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

01.01.2024 - 30.06.2024	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	7 871 789	6 516 460	1 355 329
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(500 744)	(500 744)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	1 123 590	0	1 123 590
Alokacja do portfela kredytowego	0	302 957	(302 957)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(288 040)	(288 040)	0
Stan na koniec okresu	8 206 595	6 030 633	2 175 962

01.04.2024 - 30.06.2024	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	7 856 693	6 125 090	1 731 603
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(313 534)	(313 534)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	574 780	0	574 780
Alokacja do portfela kredytowego	0	130 421	(130 421)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	88 656	88 656	0
Stan na koniec okresu	8 206 595	6 030 633	2 175 962

01.01.2023 - 30.06.2023	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	5 395 344	4 572 901	822 443
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(214 297)	(214 297)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	1 620 620	0	1 620 620
Alokacja do portfela kredytowego	0	1 489 019	(1 489 019)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(239 711)	(239 711)	0
Stan na koniec okresu	6 561 956	5 607 912	954 044

01.04.2023 - 30.06.2023	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	6 075 701	5 294 835	780 866
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(116 297)	(116 297)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	756 970	0	756 970
Alokacja do portfela kredytowego	0	583 792	(583 792)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(154 418)	(154 418)	0
Stan na koniec okresu	6 561 956	5 607 912	954 044

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Koszty poniesione w związku z negocjacjami rozpoznane w rachunku zysków i strat	(242 264)	(124 056)	(150 133)	(77 934)
- ujęte w pozycji "Wynik z pozycji wymiany"	(200 010)	(102 457)	(114 112)	(60 679)
- ujęte w pozycji "Wynik z tytułu modyfikacji"	(42 254)	(21 599)	(36 021)	(17 255)
Koszty poniesione w związku negocjacjami ujęte w ciężar wcześniej utworzonych rezerw	111 543	60 211	30 551	22 929

11) PODATEK DOCHODOWY

11A. PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Bieżący podatek	(202 920)	(147 532)	(466 689)	(182 498)
Bieżący rok	(210 656)	(155 268)	(468 063)	(182 498)
Korekta lat ubiegłych	7 736	7 736	1 374	0
Podatek odroczoney:	313 278	258 757	49 181	46 445
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	339 175	272 460	53 606	53 508
Powstanie / (Wykorzystanie) straty podatkowej	(25 897)	(13 703)	(4 425)	(7 063)
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	110 358	111 225	(417 508)	(136 053)

11B. EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA

	1.01.2024 - 30.06.2024	1.04.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.04.2023 - 30.06.2023
Wynik finansowy brutto	246 575	117 282	775 426	241 825
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(46 849)	(22 283)	(147 331)	(45 947)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	132 772	125 771	(276 988)	(95 421)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	42 518	27 102	14 574	7 237
Przychody z tytułu dywidend	1 512	1 512	529	529
Rozwiązanie pozostałych rezerw	19 011	11 885	13 933	6 607
Korekta przychodów z tyt. unieważnień kredytów w CHF	20 577	13 650	0	0
Pozostałe	1 418	55	112	101
Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	90 254	98 669	(291 562)	(102 658)
Składka PFRON	(893)	(459)	(778)	(397)
Składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(11 562)	427	(11 408)	4 445
Podatek bankowy	(6 559)	(6 559)	(604)	(604)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(3 571)	(1 739)	(10 745)	(1 508)
Koszty postępowań sądowych i spraw spornych	(107 369)	(62 960)	(265 281)	(101 754)
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	222 551	170 986	0	0
Pozostałe	(2 343)	(1 027)	(2 746)	(2 840)
Inne różnice między wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania (w tym ulga B+R)	24 435	7 737	6 811	5 315
Razem obciążenie podatkowe w Rachunku zysków i strat	110 358	111 225	(417 508)	(136 053)
Efektywna stawka podatkowa	/-/	/-/	53,84%	56,26%

11C. PODATEK ODROZONY UJĘTY BEZPOŚREDNIO W KAPITALE WŁASNYM

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Wycena aktywów inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	22 270	29 323	40 752	90 335
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	7 075	7 929	10 297	37 840
Zyski /(straty) aktuarialne	(30)	(30)	(30)	(2 117)
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	29 315	37 222	51 019	126 058

Kontrola zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-17

W dniu 12 lutego 2019 r. zostały wszczęte przez Naczelnika Zachodniopomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Szczecinie (ZUCS) kontrole celno-skarbowe w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015 i 2016. W dniu 17 grudnia 2019 r. Bank otrzymał wyniki tych kontroli z dnia 13 grudnia 2019 r., w których zakwestionowano zwolnienie ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych (WHT) odsetek od obligacji Banku wypłacanych w tych latach do spółki MB Finance AB (MBF) z siedzibą w Szwecji stanowiących zabezpieczenie 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 150 mln EURO wyemitowanych przez ten podmiot w grudniu 2007 r. (umorzonych w grudniu 2017 r.). 11 czerwca 2021 r. Bank otrzymał decyzje ZUCS w ramach II instancji zmniejszające zaległość w WHT za lata 2015-16 z 6,6 do 5,3 mln zł. Kwota ta wraz z odsetkami została zapłacona przez Bank w dniu 18 czerwca 2021 r. Bank wniósł skargi od tych decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie (WSA). WSA wyrokami z dnia 13 i 27 października 2021 r. uchylił w całości decyzje ZUCS. ZUCS złożył skargi kasacyjne od niekorzystnych dla siebie wyroków do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA).

13 kwietnia 2021 r. wszczęta została przez Naczelnika ZUCS kontrola w WHT za 2017 r. Zgodnie z przewidywaniami w wyniku kontroli z dnia 29 września 2021 r. ZUCS również zakwestionował zwolnienie z WHT odsetek wypłaconych do MBF w tym roku (kwota spornego WHT wynosi za ten rok ok. 2,2 mln zł). Bank również nie zgadza się z tymi ustaleniami i będzie kontynuował spór z ZUCS. 21 marca 2022 r. Bank otrzymał postanowienie ZUCS o przekształceniu zakończonej kontroli w postępowanie podatkowe. 30 czerwca 2022 r. Bank otrzymał decyzję ZUCS określającą zaległość podatkową w WHT w wysokości 2,2 mln zł. Bank złożył odwołanie od tej decyzji. Postanowieniem z dnia 23 lutego 2023 r. WSA w Szczecinie zawiesił postępowanie sądowo-administracyjne w sprawie WHT za 2017 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia przez NSA sporu dotyczącego WHT za lata 2015-16.

Bank otrzymał ekspertyzę prawną z dnia 29 stycznia 2020 r. profesorów z Katedry Prawa Finansów Publicznych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w świetle której stanowisko ZUCS w toczonym sporze zostało uznane za niezgodne z przepisami prawa podatkowego.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

Dnia 6 grudnia 2023 r. Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) wydał wyrok w sprawie skargi Banku na interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w sprawie zasad ujmowania skutków w podatku CIT orzekanych przez sądy powszechne unieważnień kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych oraz pożyczek walutowych, w szczególności we franku szwajcarskim (Kredyty CHF). Zgodnie z wyrokiem skutki podatkowe Bank powinien ujmować nie poprzez zaliczanie powstałych strat do kosztów uzyskania przychodów tylko poprzez korektę uprzednio opodatkowanych podatkiem CIT przychodów z tytułu wskazanych wyżej kredytów i pożyczek (dodatnich różnic kursowych, odsetek, prowizji i opłat) z uwzględnieniem zasad przedawnienia zobowiązań podatkowych. Do czasu wydania powyższego wyroku, wyjaśnienia pozostałych kwestii interpretacyjnych oraz opracowania metodyki kalkulacji, Bank, ostrożnościowo, z uwagi na wątpliwości co do szczegółowych zasad korekty przychodów i brak możliwości wiarygodnego oszacowania, nie rozpoznawał dla celów podatku CIT i odroczonego strat z tytułu unieważnień kredytów CHF.

W 2024 roku, po opracowaniu przez Bank metodyki oraz wyjaśnieniu kwestii interpretacyjnych, w konsekwencji wydanego wyroku NSA, Bank dokonał korekt deklaracji CIT za lata 2020-22 a w maju br. Bank uzyskał z Urzędu Skarbowego zwrot podatku CIT w łącznej wysokości 7,7 mln PLN w związku z unieważnieniami kredytów CHF w tych latach. Kierując się opracowaną metodyką zastosowaną do powyższych korekt Bank:

1) rozpoznał w pierwszym półroczu 2024 roku aktywo w podatku odroczonym w łącznej wysokości 222,6 mln PLN (z czego 171,0 w drugim kwartale) z tytułu przyszłych korekt przychodów odsetkowych i dodatnich różnic kursowych od kredytów CHF będących przedmiotem sporów sądowych o ich unieważnienie;

2) ujmuje od początku roku w podatku bieżącym CIT korekty odsetek i dodatnich różnic kursowych od sądowych unieważnień kredytów CHF.

Powyższe zdarzenia pozytywnie wpłynęły na wynik netto zmniejszając obciążenie podatkiem dochodowym.

Kalkulacja aktywa z tytułu podatku odroczonego oprócz bieżącego kursu CHF/PLN uzależniona jest również od wolumenów nowych spraw sądowych i prawomocnych unieważnień kredytów CHF, a także ugód zawieranych z kredytobiorcami, w związku z czym będzie podlegać zmianom w zależności od zmian powyższych parametrów.

12) AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

12A. AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Dłużne papiery wartościowe	168 709	445 604	110 554	197 197
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	168 709	445 604	110 554	197 197
a) bony	0	0	0	0
b) obligacje	168 709	445 604	110 554	197 197
Pozostałe papiery wartościowe	0	0	0	0
a) notowane	0	0	0	0
b) nienotowane	0	0	0	0
Instrumenty kapitałowe	179	120	121	115
Kwotowane na aktywnym rynku	179	120	121	115
a) podmiotów finansowych	84	58	31	41
b) podmiotów niefinansowych	95	62	90	74
	0			
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0	0	0	0
	0			
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	464 102	552 723	498 249	495 406
	0			
Razem	632 990	998 447	608 924	692 718

12B. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU - WYCENA POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH I KOREKTA Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ WARTOŚCI GODZIWEJ ORAZ POZYCJE KRÓTKIE WG STANU NA:

	Wartości godziwe 30.06.2024			Wartości godziwe 31.03.2024		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(9 055)	9 946	19 001	(9 912)	11 194	21 106
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(9 055)	500	9 555	(9 912)	276	10 188
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	9 446	9 446	0	10 918	10 918
2. Walutowe instrumenty pochodne	74 400	102 360	27 960	73 711	122 783	49 072
Kontrakty walutowe	(21 054)	2 168	23 222	(23 004)	6 076	29 080
Swapy walutowe	95 454	100 192	4 738	96 715	116 707	19 992
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(349 697)	0	349 697	(414 404)	0	414 404
Opcje wbudowane w depozyty	(349 697)	0	349 697	(414 404)	0	414 404
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
4. Opcje na indeksy	342 164	351 796	9 632	406 404	418 746	12 342
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	57 812	464 102	406 290	55 799	552 723	496 924
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	0	0	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	108 657	-	-	0

	Wartości godziwe 31.12.2023			Wartości godziwe 30.06.2023		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(9 710)	12 060	21 770	(18 383)	23 708	42 091
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(9 710)	538	10 248	(18 764)	848	19 612
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	11 522	11 522	381	22 860	22 479
2. Walutowe instrumenty pochodne	(60 286)	69 431	129 717	39 949	124 367	84 418
Kontrakty walutowe	(28 415)	9 665	38 080	(48 203)	7 621	55 824
Swapy walutowe	(31 871)	59 766	91 637	88 152	116 746	28 594
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(414 200)	0	414 200	(346 115)	0	346 115
Opcje wbudowane w depozyty	(414 200)	0	414 200	(346 115)	0	346 115
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
4. Opcje na indeksy	405 612	416 758	11 146	340 283	347 331	7 048
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	(78 584)	498 249	576 833	15 734	495 406	479 672
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	0	0	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	2 720	-	-	88 510

13) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Dłużne papiery wartościowe	28 515 375	26 925 037	22 067 407	14 657 399
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	17 487 527	16 642 547	11 825 424	10 125 318
a) bony	0	0	0	0
b) obligacje	17 487 527	16 642 547	11 825 424	10 125 318
Papiery wartościowe banku centralnego	10 601 655	9 858 721	9 797 077	4 104 382
a) bony	10 601 655	9 858 721	9 797 077	4 104 382
b) obligacje	0	0	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	426 193	423 769	444 906	427 699
a) notowane	426 193	423 769	444 906	427 699
b) nienotowane	0	0	0	0
Udziały i akcje w innych jednostkach	28 790	28 789	28 793	24 378
Inne instrumenty finansowe	0	0	0	0
Razem	28 544 165	26 953 826	22 096 200	14 681 777

14) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

14A. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wartość bilansowa:	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5 905	7 226	19 349	54 780
- Przedsiębiorstwa	77	61	69	71
- Osoby prywatne	5 828	7 165	19 280	54 709
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	0

W momencie wdrożenia MSSF9 Grupa wyodrębniła ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową/mnożnik które ujmuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - Kredyty i zaliczki. Zapisy MSSF9 wskazują iż cecha mnożnika powoduje modyfikację pieniądza w czasie i konieczność wyceny do wartości godziwej, pomimo iż sens ekonomiczny tych transakcji czyli zarządzanie portfelem nieoparte o wartość godziwą i utrzymywanie portfela w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest charakterystyczne dla portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu. W 2021 r. w wyniku zmiany zapisów umownych (eliminacja cechy mnożnika) część z tych ekspozycji zaczęła być ponownie wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Zmiana dotyczyła kredytów w przypadkach których klienci całkowicie spłacili swoje zaangażowanie, od którego odsetki naliczane były w oparciu o starą formułę zawierającą mnożnik. Ekspozycje zaciągnięte po tym czasie na nowych warunkach umownych (bez mnożnika), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje spisanie wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych w przypadku gdy nie istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo odzyskania w całości (spisanie całkowite) lub części (spisanie częściowe) danego składnika aktywów finansowych. W następstwie dokonania spisań częściowych Bank objął rezerwę (pomniejszając wartość bilansową brutto wierzytelności) odsetki karne w wysokości 485 milionów złotych według stanu na dzień 30 czerwca 2024.

14B. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 30.06.2024	67 081 281	6 662 036	3 483 398	(399 324)	(323 217)	(1 864 879)	74 639 295
- Przedsiębiorstwa	15 862 268	1 490 189	789 663	(116 006)	(52 069)	(261 936)	17 712 109
- Osoby prywatne	51 147 549	5 171 846	2 693 735	(283 037)	(271 148)	(1 602 943)	56 856 002
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	71 464	1	0	(281)	0	0	71 184
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.03.2024	66 555 597	6 403 392	3 523 173	(377 108)	(335 032)	(1 866 571)	73 903 451
- Przedsiębiorstwa	15 819 869	1 333 079	750 780	(108 805)	(53 959)	(260 397)	17 480 567
- Osoby prywatne	50 575 365	5 070 312	2 772 393	(266 868)	(281 073)	(1 606 174)	56 263 955
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	160 363	1	0	(1 435)	0	0	158 929

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.12.2023	66 610 808	6 050 620	3 458 837	(427 418)	(322 955)	(1 746 181)	73 623 711
- Przedsiębiorstwa	15 453 270	1 303 085	730 805	(103 386)	(42 529)	(245 469)	17 095 776
- Osoby prywatne	50 994 741	4 747 531	2 728 032	(322 601)	(280 426)	(1 500 712)	56 366 565
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	162 797	4	0	(1 431)	0	0	161 370
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 30.06.2023	66 731 571	6 443 252	3 417 580	(433 480)	(327 603)	(1 734 030)	74 097 290
- Przedsiębiorstwa	16 210 998	1 476 821	723 686	(111 466)	(75 346)	(283 513)	17 941 180
- Osoby prywatne	50 303 646	4 965 748	2 693 894	(320 170)	(252 257)	(1 450 517)	55 940 344
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	216 927	683	0	(1 844)	0	0	215 766

14C. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

	30.06.2024		31.03.2024	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej
Kredyty i pożyczki udzielone	68 073 747	934	67 542 027	1 371
▪ podmiotom gospodarczym	10 963 137	0	10 968 932	0
▪ klientom indywidualnym	57 050 783	934	56 520 238	1 371
▪ jednostkom budżetowym	59 827	0	52 857	0
Należności z tytułu kart płatniczych	1 248 599	4 971	1 229 781	5 855
▪ od podmiotów gospodarczych	13 908	77	14 477	61
▪ od klientów indywidualnych	1 234 691	4 894	1 215 304	5 794
Skupione wierzytelności	166 959		132 619	
▪ podmiotów gospodarczych	166 959		132 619	
▪ jednostek budżetowych	0		0	
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	326		446	
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	0		0	
Należności z tytułu leasingu finansowego	6 956 491		6 836 543	
Inne	83 543		77 831	
Odsetki	697 050		662 915	
Razem	77 226 715	5 905	76 482 162	7 226
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 587 420)	-	(2 578 711)	-
Razem wartość bilansowa	74 639 295	5 905	73 903 451	7 226

	31.12.2023		30.06.2023	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej
Kredyty i pożyczki udzielone	67 292 473	10 527	67 805 674	16 265
▪ podmiotom gospodarczym	10 654 494	0	11 446 350	0
▪ klientom indywidualnym	56 586 451	10 527	56 260 984	16 265
▪ jednostkom budżetowym	51 528	0	98 340	0
Należności z tytułu kart płatniczych	1 209 584	8 822	1 124 896	38 515
▪ od podmiotów gospodarczych	13 541	69	13 868	71
▪ od klientów indywidualnych	1 196 043	8 753	1 111 028	38 444
Skupione wierzytelności	143 844		84 733	
▪ podmiotów gospodarczych	143 844		84 733	
▪ jednostek budżetowych	0		0	
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	560		1 579	
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	0		69	
Należności z tytułu leasingu finansowego	6 738 380		6 938 227	
Inne	104 560		42 963	
Odsetki	630 864		594 263	
Razem	76 120 265	19 349	76 592 404	54 780
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 496 554)	-	(2 495 114)	-
Razem wartość bilansowa	73 623 711	19 349	74 097 290	54 780

14D. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	77 226 715	76 482 162	76 120 265	76 592 404
z rozpoznaną utratą wartości	3 483 398	3 523 173	3 458 837	3 417 580
bez rozpoznanej utraty wartości	73 743 317	72 958 989	72 661 428	73 174 824
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 587 420)	(2 578 711)	(2 496 554)	(2 495 114)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 864 879)	(1 866 571)	(1 746 181)	(1 734 030)
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	(722 541)	(712 140)	(750 373)	(761 084)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	74 639 295	73 903 451	73 623 711	74 097 290

14E. PODZIAŁ KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ZE WZGLĘDU NA METODĘ SZACUNKU UTRATY WARTOŚCI

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	77 226 715	76 482 162	76 120 265	76 592 404
wyceniane indywidualnie	533 583	491 520	493 162	529 400
wyceniane portfelowo	76 693 132	75 990 642	75 627 103	76 063 004
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 587 420)	(2 578 711)	(2 496 554)	(2 495 114)
utworzony na bazie analizy indywidualnej	(168 667)	(161 402)	(150 724)	(175 904)
utworzony na bazie analizy kolektywnej	(2 418 754)	(2 417 309)	(2 345 830)	(2 319 210)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	74 639 295	73 903 451	73 623 711	74 097 290

14F. PODZIAŁ KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ZE WZGLĘDU NA RODZAJ KLIENTÓW

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	77 226 715	76 482 162	76 120 265	76 592 404
korporacyjnym	18 213 585	18 064 092	17 649 961	18 629 116
indywidualnym	59 013 130	58 418 070	58 470 304	57 963 288
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 587 420)	(2 578 711)	(2 496 554)	(2 495 114)
utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(430 292)	(424 596)	(392 815)	(472 170)
utworzony na należności od klientów indywidualnych	(2 157 128)	(2 154 115)	(2 103 739)	(2 022 944)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	74 639 295	73 903 451	73 623 711	74 097 290

14G. ZMIANA STANU ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	01.01.2024 - 30.06.2024	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 30.06.2023
Stan na początek okresu	2 496 554	2 496 554	2 420 809	2 420 809
Zmiana w wartości rezerw:	90 866	82 157	75 745	74 305
Odpisy dokonane w okresie	910 894	513 814	1 579 846	951 897
Wartości spisane w ciężar odpisów	(75 424)	(51 728)	(191 115)	(101 358)
Odwrocenie odpisów w okresie	(670 629)	(390 765)	(1 200 277)	(737 787)
Sprzedaż wierzytelności	(105 219)	0	(175 477)	(63 325)
Utworzenie KOIM*	35 695	17 553	71 261	35 554
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(6 489)	(8 221)	(10 192)	(12 588)
Inne	2 038	1 504	1 699	1 912
Stan na koniec okresu	2 587 420	2 578 711	2 496 554	2 495 114

* Zgodnie z MSSF9 Grupa nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Grupa posiada w bilansie aktywa POCl głównie w efekcie rozpoznania kredytów z rozpoznąą utratą wartości po połączeniu z Euro Bank S.A. i przejęciu SKOK Piast. W momencie połączenia przedmiotowe aktywa zostały ujęte w księgach Banku według wartości godziwej.

Wartość aktywów POCl przedstawia się następująco:

	Wartość bilansowa brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość bilansowa netto
30.06.2024			
- Przedsiębiorstwa	16 963	(498)	16 465
- Osoby prywatne	83 038	(34 002)	49 036
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.03.2024			
- Przedsiębiorstwa	17 867	823	18 690
- Osoby prywatne	88 294	(29 835)	58 459
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.12.2023			
- Przedsiębiorstwa	23 106	1 200	24 306
- Osoby prywatne	93 690	(25 136)	68 554
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
30.06.2023			
- Przedsiębiorstwa	25 563	(517)	25 046
- Osoby prywatne	112 093	(20 263)	91 830
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

14H. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU WG STRUKTURY WALUTOWEJ

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
W walucie polskiej	70 829 037	69 787 796	69 016 046	67 841 416
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	6 397 678	6 694 366	7 104 219	8 750 988
waluta: USD	66 814	78 875	55 055	99 575
waluta: EUR	4 170 514	4 065 472	3 906 098	3 994 563
waluta: CHF	2 139 740	2 529 931	3 121 979	4 653 741
pozostałe waluty	20 610	20 088	21 087	3 109
Razem brutto	77 226 715	76 482 162	76 120 265	76 592 404

15) AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

15A. AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

30.06.2024	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	21 412 864	0	0	(11)	0	0	21 412 853
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	488 513	0	0	(71)	0	0	488 442
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	197 776	0	0	0	0	0	197 776

31.03.2024	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	20 789 690	0	0	(5)	0	0	20 789 685
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	426 912	0	0	(71)	0	0	426 841
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	431 114	0	0	0	0	0	431 114

31.12.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	18 749 913	0	0	(6)	0	0	18 749 907
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	793 596	0	0	(160)	0	0	793 436
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 163 242	0	0	0	0	0	1 163 242

30.06.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	14 467 973	0	0	(4)	0	0	14 467 969
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	532 232	0	0	(12)	0	0	532 220
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	47 698	0	0	0	0	0	47 698

15B. INSTRUMENTY DŁUŻNE

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
banki i inne instytucje monetarne	2 111 638	1 896 281	1 716 205	690 331
pozostałe przedsiębiorstwa	0	0	0	0
sektor budżetowy*	19 301 215	18 893 404	17 033 702	13 777 638
Razem	21 412 853	20 789 685	18 749 907	14 467 969

* zawiera również papiery wartościowe wyemitowane przez rządy innych państw krajów UE

15C. LOKATY ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE BANKOM I INNYM INSTYTUCJOM MONETARNYM

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Rachunki bieżące	349 426	282 575	571 479	292 785
Lokaty	137 111	142 463	219 804	238 356
Inne	0	367	0	235
Odsetki	1 976	1 507	2 313	856
Razem należności brutto	488 513	426 912	793 596	532 232
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(71)	(71)	(160)	(12)
Razem należności netto	488 442	426 841	793 436	532 220

15D. TRANSAKcje Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
banki i inne instytucje monetarne	0	429 958	1 146 305	9 166
pozostałe przedsiębiorstwa	197 670	0	11 553	38 524
odsetki	106	1 156	5 384	8
Razem	197 776	431 114	1 163 242	47 698

16) INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

16A. RELACJE ZABEZPIEZAJĄCE

Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje na temat relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz prezentacji wyniku, czynnych wg stanu na 30.06.2024 r.:

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych	Zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złote aktywa finansowe. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.	Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej dłużnego instrumentu o stałej stopie procentowej wycenianego przez inne całkowite dochody, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.
Pozycje zabezpieczane	Przeptywy pieniężne wynikające z portfela złotych aktywów finansowych	Przeptywy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.	Portfel stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody denominowane w PLN.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Transakcje CIRS	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Nieefektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych całkowitych dochodach. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych	Zabezpieczenie wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych	Zabezpieczenie wartości godziwej profilu ryzyka przypisanego do portfela jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących w walutach obcych (zabezpieczenie portfelowe)
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu walutowych przychodów i kosztów odsetkowych. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego.	Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.	Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej profilu ryzyka przypisanego do portfela jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących w walutach obcych, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.
Pozycje zabezpieczane	Przeptywy pieniężne z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych.	Przeptywy pieniężne z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych.	Profil ryzyka przypisany do portfela jednorodnych, nieoprocentowanych rachunków bieżących w walutach obcych.
Instrumenty zabezpieczające	Pozycja walutowa wynikająca z rozpoznanych przyszłych zobowiązań leasingowych.	Transakcje IRS	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny pozycji zabezpieczającej ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej przepływów z pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej wyznaczony dla pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

16B. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ - WYCENA BILANSOWA

	Wartości godziwe 30.06.2024			Wartości godziwe 31.03.2024		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym						
Kontrakty CIRS	(122 698)	0	122 698	(116 882)	0	116 882
Kontrakty IRS	(6 946)	0	6 946	(7 273)	0	7 273
Kontrakty FXS	0	0	0	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową						
Kontrakty IRS	170 655	170 655	0	116 528	116 528	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	41 011	170 655	129 644	(7 627)	116 528	124 155

	Wartości godziwe 31.12.2023			Wartości godziwe 30.06.2023		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym						
Kontrakty CIRS	(150 631)	15 069	165 700	(19 317)	121 936	141 253
Kontrakty IRS	(27 964)	0	27 964	(188 377)	0	188 377
Kontrakty FXS	0	0	0	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową						
Kontrakty IRS	59 144	59 144	0	0	0	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie						
	(119 451)	74 213	193 664	(207 694)	121 936	329 630

17) ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI WYBRANYCH SKŁADNIKÓW AKTYWÓW

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	aktywa trwałe do zbycia	inne aktywa
Stan na 01.01.2024	5 001	816	3 988	0	30 279
- Utworzenie odpisów	5	0	0	0	10 424
- Odwrócenie odpisów	0	0	0	0	(8 328)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(2 078)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 30.06.2024	5 006	816	3 988	0	30 297
Stan na 01.01.2024	5 001	816	3 988	0	30 279
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	3 560
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(1 676)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(262)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2024	5 000	816	3 988	0	31 901
Stan na 01.01.2023	5 002	816	3 988	137	29 405
- Utworzenie odpisów	2	0	0	0	19 352
- Odwrócenie odpisów	(3)	0	0	0	(19 268)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(1 383)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	(137)	2 173
Stan na 31.12.2023	5 001	816	3 988	0	30 279
Stan na 01.01.2023	5 002	816	3 988	137	29 405
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	12 554
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(12 784)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(916)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	(137)	137
Stan na 30.06.2023	5 001	816	3 988	0	28 396

18) AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

	30.06.2024			31.03.2024		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	913	(20 169)	(19 256)	990	(24 249)	(23 259)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	37 594	(31 363)	6 231	32 538	(39 786)	(7 248)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	33 254	(64 921)	(31 667)	43 662	(61 957)	(18 295)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	130 056	(306 530)	(176 474)	128 125	(356 820)	(228 695)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(128 840)	(128 840)	0	(119 874)	(119 874)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	47 434	0	47 434	45 660	(898)	44 762
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	575 421	0	575 421	549 410	0	549 410
Świadczenia pracownicze	25 058	0	25 058	22 776	0	22 776
Prawa do użytkowania	4 347	(96)	4 251	4 282	(141)	4 141
Rezerwy na koszty	235 158	0	235 158	197 173	0	197 173
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	222 551	0	222 551	51 565	0	51 565
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	35 513	(6 166)	29 347	45 951	(8 698)	37 253
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(32 790)	(31 517)	1 273	(34 632)	(33 359)
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	19 908	0	19 908	33 611	0	33 611
Pozostałe	11	(954)	(943)	(59)	(1 696)	(1 755)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 368 491	(591 829)	776 662	1 156 957	(648 751)	508 206
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	0	(1 365)	(1 365)	0	(1 296)	(1 296)
Świadczenia pracownicze	205	0	205	197	0	197
Prawa do użytkowania	6	0	6	4	0	4
Rezerwy na koszty	768	0	768	703	0	703
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	0	(31)	(31)	0	(31)	(31)
Pozostałe	15	(33)	(18)	14	(31)	(17)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	994	(1 429)	(435)	918	(1 358)	(440)

	31.12.2023			30.06.2023		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(3 854)	13 021	9 167	(7 875)	2 146	(5 729)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(16 627)	(36 476)	(53 103)	(32 982)	(3 435)	(36 417)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	67 024	(67 597)	(573)	58 177	(49 370)	8 807
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	127 301	(323 617)	(196 316)	112 811	(204 193)	(91 382)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(113 818)	(113 818)	0	(111 270)	(111 270)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	60 214	(801)	59 413	159 400	0	159 400
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	547 553	0	547 553	520 416	0	520 416
Świadczenia pracownicze	23 055	0	23 055	20 524	0	20 524
Prawa do użytkowania	4 201	0	4 201	4 845	0	4 845
Rezerwy na koszty	142 172	0	142 172	124 919	0	124 919
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	76 462	(25 410)	51 052	174 917	(48 817)	126 100
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(33 300)	(32 027)	1 273	(30 831)	(29 558)
Wycena przyszłych przychodów ze współpracy bancassurance	0	0	0	0	(10 260)	(10 260)
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	45 805	0	45 805	53 061	0	53 061
Pozostałe	141	(1 729)	(1 588)	(688)	103	(585)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 074 721	(589 728)	484 993	1 188 798	(455 927)	732 871
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	0	(1 172)	(1 172)	0	(1 002)	(1 002)
Świadczenia pracownicze	213	0	213	221	0	221
Prawa do użytkowania	3	0	3	0	0	0
Rezerwy na koszty	763	0	763	788	0	788
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	0	(31)	(31)	0	(42)	(42)
Pozostałe	16	(32)	(16)	650	(1 483)	(833)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	995	(1 235)	(240)	1 659	(2 527)	(868)

19) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
W rachunku bieżącym	37 056	36 623	25 424	30 857
Depozyty terminowe	547 162	520 113	536 152	438 424
Otrzymane kredyty i pożyczki	0	0	0	50 000
Odsetki	1 204	1 113	1 936	3 673
Razem	585 422	557 849	563 512	522 954

20) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	83 428 759	81 059 888	76 599 831	71 714 326
Rachunki bieżące	54 019 698	52 559 210	50 242 523	49 737 494
Depozyty terminowe	28 686 153	27 913 862	25 771 736	21 459 913
Inne	383 483	306 686	278 997	254 721
Naliczone odsetki	339 425	280 130	306 575	262 198
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	26 557 348	25 846 169	26 346 440	23 400 936
Rachunki bieżące	14 160 410	13 413 496	14 675 577	12 695 310
Depozyty terminowe	12 006 416	12 074 181	11 162 998	10 282 538
Inne	331 107	300 456	462 439	358 503
Naliczone odsetki	59 415	58 036	45 426	64 585
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	6 554 042	6 277 804	4 300 156	5 481 721
Rachunki bieżące	3 571 547	3 301 439	3 318 533	2 954 490
Depozyty terminowe	2 962 800	2 959 017	974 507	2 488 332
Inne	1 931	1 946	1 677	29 184
Naliczone odsetki	17 764	15 402	5 439	9 715
Razem	116 540 149	113 183 861	107 246 427	100 596 983

21) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRYZRZECZENIEM ODKUPU

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
wobec Banku Centralnego	0	0	0	0
wobec pozostałych banków	2 558	0	0	0
wobec Klientów	0	379 996	0	349 996
odsetki	1	434	0	248
Razem	2 559	380 430	0	350 244

22) ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

	01.01.2024 - 30.06.2024	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 30.06.2023
Stan na początek okresu	3 317 849	3 317 849	243 753	243 753
Zwiększenia, z tytułu:	497 332	98 811	3 130 201	25 165
emisja obligacji Banku	0	0	2 660 611	0
emisja listów zastawnych Millennium Bank Hipoteczny	300 000	0	0	0
emisja obligacji Millennium Leasing	0	0	280 000	0
wycena obligacji Banku w relacji zabezpieczenia wartości godziwej	0	0	49 305	0
naliczenie odsetek	197 332	98 811	140 285	25 165
Zmniejszenia, z tytułu:	(219 610)	(93 051)	(56 105)	(17 159)
zmiana wyceny obligacji Banku w relacji zabezpieczenia wartości godziwej	(35 131)	(25 552)	0	0
wykup obligacji Banku	(76 910)	0	0	0
inne zmiany wartości bilansowej - (w tym różnice kursowe)	(17 388)	(24 387)	0	0
wypłata odsetek	(90 181)	(43 112)	(56 105)	(17 159)
Stan na koniec okresu	3 595 571	3 323 609	3 317 849	251 759

23) ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ PODPORZĄDKOWANYCH

	01.01.2024 - 30.06.2024	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 30.06.2023
Stan na początek okresu	1 565 045	1 565 045	1 568 083	1 568 083
Zwiększenia, z tytułu:	62 629	31 575	141 686	71 921
emisja obligacji podporządkowanych	0	0	0	0
naliczenie odsetek	62 629	31 575	141 686	71 921
Zmniejszenia, z tytułu:	(65 905)	(37 406)	(144 724)	(74 025)
splata odsetek	(65 905)	(37 406)	(144 724)	(74 025)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	1 561 769	1 559 214	1 565 045	1 565 979

W latach 2024 i 2023 Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

24) REZERWY

24A. REZERWY

	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Udzielone zobowiązania i gwarancje	40 044	42 036	42 367	34 526
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	2 223 914	1 780 304	1 403 105	1 107 056
Razem	2 263 958	1 822 340	1 445 472	1 141 582

24B. ZMIANA STANU REZERW NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE

	01.01.2024 - 30.06.2024	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 30.06.2023
Stan na początek okresu	42 367	42 367	39 617	39 617
Utworzenie rezerw	27 464	17 392	40 884	24 819
Rozwiązanie rezerw	(29 773)	(17 697)	(37 917)	(29 759)
Różnice kursowe	(14)	(26)	(217)	(151)
Stan na koniec okresu	40 044	42 036	42 367	34 526

24C. ZMIANA STANU REZERW NA NIEROZSTRZYgniĘTE SPRAWY SPORNE

	01.01.2024 - 30.06.2024	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 30.06.2023
Stan na początek okresu	1 403 105	1 403 105	976 552	976 552
Utworzenie rezerw	5 040	1 153	30 208	7 383
Rozwiązanie rezerw	(6 000)	(652)	(11 936)	(8 480)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(182)	(182)	(112 313)	0
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych*	1 123 590	548 810	3 065 380	1 620 620
Alokacja do portfela kredytowego	(301 639)	(171 930)	(2 544 786)	(1 489 019)
Stan na koniec okresu	2 223 914	1 780 304	1 403 105	1 107 056

* Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych zostało szerzej opisane w Rozdziale 10. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych.

5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Zarządzanie ryzykiem odgrywa kluczową rolę w strategii zrównoważonego i stabilnego rozwoju Grupy, służąc optymalizacji relacji pomiędzy ryzykiem i zyskiem w ramach różnych linii biznesowych, jak również utrzymaniu adekwatnego profilu ryzyka w zakresie kapitału i płynności.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem oraz spójnej polityki, Grupa wdrożyła model zarządzania ryzykiem, który w sposób zintegrowany obejmuje ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne oraz zarządzanie wymogami kapitałowymi.

5.1. RYZYKO KREDYTOWE

W II kwartale 2024 roku Grupa Banku Millennium, zarówno w segmencie korporacyjnym, jak i detalicznym, koncentrowała się na wprowadzaniu zmian w polityce kredytowej, które miały na celu zapewnienie odpowiedniej jakości portfela w nowym, wymagającym otoczeniu gospodarczym.

W obszarze ryzyka kredytowego Grupa skupiła się na dostosowaniu regulacji, procesów kredytowych i monitorowania do zmienionych warunków.

W segmencie detalicznym Grupa koncentrowała się na dostosowywaniu polityki kredytowej do zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego. W obszarze kredytów hipotecznych kontynuowano działania rozwojowe mające na celu optymalizację i cyfryzację procesu, przy jednoczesnym dostosowaniu go do zmieniającej się sytuacji rynkowej oraz zmieniającego się otoczenia regulacji zewnętrznych. Jednocześnie Grupa kontynuowała wdrażanie zmian, których celem jest poprawa efektywności procesu oceny ryzyka transakcji detalicznych oraz zabezpieczonych hipotecznie poprzez automatyzacje, nie zwiększające ekspozycji na ryzyko.

W segmencie korporacyjnym Grupa koncentrowała się na optymalnym wykorzystaniu kapitału przy utrzymaniu dotychczasowej dochodowości i zachowaniu dobrego profilu ryzyka. Grupa prowadziła również działania mające na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów kredytowych, w tym decyzyjnych. Podobnie jak w poprzednich okresach kontynuowano prace nad doskonaleniem narzędzi informatycznych wspierających proces kredytowy. Grupa kontynuowała również ścisły monitoring portfela kredytowego, jak również indywidualny monitoring największych ekspozycji.

Grupa dokonuje oceny ryzyka kredytowego niezależnie od sposobu klasyfikacji portfela należności od klientów w sprawozdaniu finansowym jako portfela wycenianego według zamortyzowanego kosztu lub portfela wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące całego portfela należności od klientów w podziale na ekspozycje nieprzeterminowane oraz przeterminowane.

Zmiany w portfelu kredytowym Grupy w ciągu 6 miesięcy 2024 r. przedstawia poniższa tabela:

	30.06.2024		31.12.2023	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nieprzeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	72 132 629	488 513	70 944 753	793 596
Przeterminowane*, bez rozpoznanej utraty wartości	1 612 963	0	1 729 055	0
Łącznie bez rozpoznanej utraty wartości	73 745 591	488 513	72 673 808	793 596
Z rozpoznaną utratą wartości	3 500 275	0	3 487 577	0
Razem	77 245 866	488 513	76 161 385	793 596
Odpisy z tytułu utraty wartości	(2 587 420)	(71)	(2 496 554)	(160)
Korekta do wartości godziwej**	(13 246)	0	(21 772)	0
Razem netto	74 645 200	488 442	73 643 060	793 436
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości / kredyty ogółem	4,53%	0,00%	4,58%	0,00%

(*) Należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii.

(**) Korekta do wartości godziwej definiowana jest, jako różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą portfela wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Na korektę do wartości godziwej ma wpływ w szczególności uwzględnienie ryzyka kredytowego portfela.

5.2. RYZYKO RYNKOWE

Główną miarą, stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyka rynkowego jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać na portfelu w określonym czasie (10-dniowy okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (99% poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku. Pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka rynkowego odbywają się codziennie.

Limity ograniczające ryzyko rynkowe podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. zmianę wielkości skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, a także sytuację rynkową. Limity ryzyka rynkowego obowiązujące w I półroczu 2024 odzwierciedlają założenia i apetyt na ryzyko określone w Strategii Ryzyka 2024 - 2026. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 października 2023 roku. Wszystkie przekroczenia limitów ryzyka rynkowego są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji. W I półroczu 2024 nie odnotowano przekroczeń limitów określonych dla ryzyka rynkowego.

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty na stopę procentową oraz instrumenty walutowe. Zgodnie ze Strategią Ryzyka przyjętą w Grupie, otwarte pozycje walutowe są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Grupie system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są jedynie w Księdze Handlowej. W I półroczu 2024 roku całkowita pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała znacznie poniżej wewnętrznie obowiązujących limitów.

W I półroczu 2024, ekspozycja VaR pozostawała średnio na poziomie ok. 279,9 mln zł dla Grupy, czyli łącznie dla Księgi Handlowej oraz Księgi Bankowej, (52% limitu) oraz ok. 3,1 mln zł dla Księgi Handlowej (16% limitu). Ekspozycja na ryzyko rynkowe na koniec czerwca 2024 wynosiła ok. 273,3 mln zł (51% limitu) oraz ok. 2,0 mln zł dla Księgi Handlowej (10% limitu). Należy zauważyć, że wartość narażona na ryzyko w Księdze Bankowej jest jedynie uzupełniającym narzędziem pomiaru ryzyka, ponieważ oczekuje się, że pozycje będą utrzymywane do terminu zapadalności i w zdecydowanej większości nie podlegają wycenie rynkowej (patrz następna sekcja - Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej).

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w ujęciu VaR w Księdze Handlowej w I półroczu 2024 roku, w podziale na typy ryzyka, przedstawiono w poniżej tabeli (tys. PLN).

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w Księdze Handlowej (tys. PLN)

	31.12.2023		VaR (1P 2024)			30.06.2024	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Ryzyko całkowite	1 078	6%	3 125	7 512	287	1 967	10%
Ryzyko ogólne	1 075	n.a.	3 120	7 509	283	1 961	n.a.
VaR stopy procentowej	1 071	7%	3 104	7 516	263	1 966	13%
Ryzyko kursowe	24	1%	85	850	16	59	1%
Ryzyko akcji	13	14%	18	36	10	19	21%
Efekt dywersyfikacji	3,1%					4,2%	
Ryzyko szczególne	3	0%	5	37	3	6	0%

Oprócz wyżej wspomnianych limitów ryzyka rynkowego, w Grupie obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej Grupy. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji. Limity maksymalnej straty nie zostały osiągnięte.

5.3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ (IRRBB)

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stopy procentowej. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej wynika przede wszystkim z różnic w terminach przeszacowania aktywów oraz pasywów jak i w ich stopach referencyjnych, o ile takie są kontraktowo określone. Szczególny wpływ ma na nią brak równowagi pomiędzy aktywami i pasywami o stałej stopie procentowej, zwłaszcza pasywami, których specyfika powoduje, iż ich oprocentowanie nie może być niższe niż 0%. W konsekwencji, na poziom wrażliwości na zmiany stóp procentowych wpływa poziom stóp procentowych przyjmowanych jako odniesienie. Dodatkowo, ze względu na specyfikę polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów jest ograniczone z góry (nie może ono przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). W sytuacjach spadku stóp procentowych wpływ na wynik odsetkowy jest negatywny i jest uzależniony od udziału portfela kredytowego o stałym oprocentowaniu podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania. Z drugiej strony przy ocenie wrażliwości i ryzyka stopy procentowej bardzo ważne są również założenia dotyczące terminu i wielkości przeszacowania depozytów.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest aktywnie zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- Bank stosuje naturalne zabezpieczanie pomiędzy kredytami i depozytami, wykorzystuje również obligacje o stałej stopie procentowej i instrumenty pochodne, do zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku odsetkowego netto.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na wynik odsetkowy netto Grupy, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na wartość ekonomiczną kapitału w perspektywie długoterminowej. Pomiar obydwu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo, zarówno miary dochodowe jak i miary oparte na wartości ekonomicznej, to jest miesięcznie wyznacza się:

- Wpływ zmiany krzywej dochodowości na dochód odsetkowy netto (NII) przy założeniu szoków określonych przez nadzorczy test wartości odstających (SOT) z zestawem dwóch scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej.
- Wpływ zmiany krzywej dochodowości na wartość ekonomiczną kapitału (EVE), włączając: standardowy test zakładający nagłe równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 200 punktów bazowych oraz nadzorczy test wartości odstających (SOT) z zestawem sześciu scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej. Wpływ zmiany krzywej dochodowości o 100 punktów bazowych w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE).
- Wrażliwość wartości pozycji na zmiany stóp procentowych mierzona za pomocą BPVx100, czyli pomnożoną przez 100 zmianę wartości portfela przy równoległym przesunięciu krzywej rentowności o 1 punkt bazowy.
- Wpływ jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy.

Pomiaru ryzyka stopy procentowej dokonuje się dla wszystkich obszarów zarządzania ryzykiem w Banku, ze szczególnym naciskiem na Księgę Bankową.

Wyniki powyższych analiz dla dochodu odsetkowego netto (NII), BPV*100 oraz wartości ekonomicznej kapitału (EVE) były regularnie monitorowane i raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów, Komitetu Ryzyka, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Wyniki pomiaru IRRBB na koniec czerwca 2024 r. wskazują, że w perspektywie EVE Grupa jest najbardziej narażona na scenariusz wzrostu stóp procentowych, natomiast w perspektywie NII - spadku. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych wg. stanu na czerwiec 2024 r. pokazują jednak, że nawet w najdotkliwszym scenariuszu testu wartości odstających spadek wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej jest poniżej limitu nadzorczego wynoszącego 15% kapitału podstawowego Tier 1.

Wyniki wrażliwości wyniku odsetkowego w horyzoncie następnych 12 miesięcy po 30 czerwca 2024 roku oraz dla pozycji w Polskich Złotych, w Księdze Bankowej, przeprowadzane są przy następujących założeniach:

- statycznej struktury bilansu na ten dzień odniesienia (bez zmian w ciągu kolejnych 12 miesięcy),
- poziomu odniesienia wyniku odsetkowego netto przy założeniu, że wszystkie aktywa i pasywa o zmiennej stopie procentowej odzwierciedlają już poziom rynkowych stóp procentowych na dzień 30 czerwca 2024 r. (np. stopa referencyjna NBP została ustalona na poziomie 5,75%),
- zastosowania równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o 100 p.b. w górę i w dół jako dodatkowego szoku dla wszystkich poziomów rynkowych stóp procentowych na dzień 30 czerwca 2024 r., który jest ustalany na dzień przeszacowania aktywów i pasywów występujący w ciągu następnych 12 miesięcy.

W scenariuszu równoległego spadku stóp procentowych dla pozycji w Polskich Złotych o 100 punktów bazowych wynik jest ujemny i wynosi -19 mln zł lub -0,36% w stosunku do referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy. W scenariuszu równoległego wzrostu stóp procentowych dla pozycji w Polskich Złotych o 100 punktów bazowych wynik jest ujemny i wynosi -1 mln zł lub -0,02% względem referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy.

Dla pozycji we wszystkich walutach znaczących (PLN, CHF, EUR, USD) wpływ równoległego spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych na wynik odsetkowy jest ujemny i wynosi -56 mln zł lub -1,07% w stosunku do referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy. W scenariuszu równoległego wzrostu stóp procentowych o 100 punktów bazowych wynik jest dodatni i wynosi 29 mln zł lub 0,56% względem referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy. Grupa spełnia również limit Nadzorczego Testu Wartości Odstających dla miary dochodu odsetkowego netto, który jest zdefiniowany na poziomie 5% kapitału podstawowego Tier 1.

5.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności odbywa się codziennie z użyciem zarówno miar określonych przez organy nadzorcze jak i wskaźników wewnętrznych, dla których zostały ustalone limity.

Limity ograniczające ryzyko płynności podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, historyczną konsumpcję limitów, a także obecną sytuację rynkową i wymogi nadzorcze. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 stycznia 2024 roku. Ich poziomy zostały potwierdzone na podstawie rocznego przeglądu przeprowadzonego i zatwierdzonego przez Komitet Ryzyka w grudniu 2023 roku.

W I półroczu 2024 r. grupa w dalszym ciągu charakteryzowała się solidną pozycją płynnościową. Wszystkie nadzorcze i wewnętrzne wskaźniki płynności nadal utrzymywały się znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów. Zgodnie z obowiązującymi zasadami wszelkie ewentualne przekroczenia wewnętrznych limitów ryzyka płynności są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencyjnym. Kroki podjęte w ramach standardowych i wiążących procedur zarządzania ryzykiem okazały się wystarczające do zarządzania płynnością w obecnym otoczeniu rynkowym.

Grupa zarządza płynnością w walutach obcych poprzez depozyty denominowane w walucie obcej, emisji obligacji własnych w EUR oraz transakcje swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Znaczenie swapów spada w wyniku zmniejszenia portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz zabezpieczenia w walutach obcych rezerw na ryzyko prawne. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Grupa ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja PLN), Grupa zobligowana jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja PLN) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahenta. W żadnej z zawartych umów ramowych (zarówno międzynarodowych jak i krajowych) nie są zawarte zapisy ustanawiające związek pomiędzy ratingiem Banku a wysokością depozytów zabezpieczających. Potencjalne pogorszenie ratingu nie będzie zatem miało wpływu na sposób wyliczenia i wymianę depozytów zabezpieczających.

Grupa uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, (w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych), analizuje jej wpływ na ryzyko płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

W I półroczu 2024 roku, Grupa utrzymała wskaźnik kredyty/depozyty na poziomie znacznie poniżej 100%. Wskaźnik ten wynosił 64% na koniec czerwca 2024 r. (69% na koniec grudnia 2023 r.). Portfel aktywów płynnych jest traktowany przez Grupę jako rezerwa płynności, który pozwoli przetrwać sytuacje kryzysowe. Portfel aktywów płynnych składa się głównie z płynnych, dłużnych papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez rząd polski, inne rządy UE, Unię Europejską oraz wielostronne banki rozwoju. Dodatkowo, portfel uzupełniony jest gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego. Udział płynnych, dłużnych papierów wartościowych (włączając bony pieniężne NBP) w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec czerwca 2024 roku ok. 99,9% i osiągnął poziom ok. 50,0 miliarda zł (37% aktywów ogółem), podczas, gdy na koniec grudnia 2023 poziom ten wynosił 40,9 miliarda zł (33% aktywów ogółem).

Wskaźniki płynności	31.12.2023	30.06.2024
Wskaźnik Kredyty/Depozyty (w %)	69%	64%
Portfel aktywów płynnych (mln zł)*	41 529	50 345
Wymóg dotyczący pokrycia płynności, LCR (w %)	327%	337%

(*) Portfel aktywów płynnych: Suma gotówki, salda nostro (pomniejszonego o wymaganą rezerwę obowiązkową), portfela nieobciążonych płynnych obligacji, Bonów NBP oraz krótkoterminowych zobowiązań od Banków (do 1 miesiąca).

Depozyty ogółem klientów Grupy osiągnęły poziom 116,5 mld zł (107,2 mld zł na koniec grudnia 2023 r.). Udział środków pochodzących od osób fizycznych w całości depozytów klientów wyniósł ok. 71,6% na koniec czerwca 2024 r. (71,4% na koniec grudnia 2023 r.). Utrzymanie wysokiego udziału środków od osób fizycznych miało pozytywny wpływ na płynność Grupy i wspierało utrzymanie wskaźników nadzorczych na bezpiecznych poziomach.

Głównym źródłem finansowania Grupy pozostaje baza depozytowa, czyli duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego jest dług podporządkowany, emisja własnych obligacji w EUR, sekurytyzacja portfela kredytowego i leasingowego jak również listy zastawne wyemitowane przez Bank Hipoteczny.

Poziom koncentracji depozytów jest monitorowany na bieżąco i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w I półroczu 2024 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Grupa utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych.

Zgodnie z zapisami tzw. pakietu CRD V/CRR II, Grupa wyznacza dziennie wymóg pokrycia płynności (LCR) oraz miesięcznie wymóg stabilnego finansowania netto (NSFR). W I półroczu 2024 r., minimalny nadzorczy poziom dla obu wskaźników LCR oraz NSFR w wysokości 100% został spełniony przez Grupę.

LCR dla Grupy pozostał na bezpiecznym poziomie 337% na koniec czerwca 2024 r. (327% na koniec grudnia 2023 r.). Bezpieczna pozycja płynnościowa została utrzymana przez Grupę w związku ze wzrostem depozytów od Klientów detalicznych, które zagwarantowały stabilny poziom portfela aktywów płynnych.

Ponadto Grupa stosuje wewnętrzną analizę płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). W I półroczu 2024 r. wewnętrznie zdefiniowany limit na poziomie 12% całkowitych aktywów nie został przekroczony, a pozycja płynności została potwierdzona jako solidna.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności strukturalnej przeprowadza się przynajmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Banku, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności oraz wniesienia wkładu do przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności, który podlega aktualizacji oraz testowaniu przynajmniej raz w roku celem zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny.

5.5. RYZYKO OPERACYJNE

Drugi kwartał 2024 roku był kolejnym okresem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w celu sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z przepisami prawa i najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe.

Wdrożony przez Grupę model zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega regularnym przeglądom i akceptacji na poziomie Zarządu Banku.

Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem, zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, kontroli/ograniczenia i raportowania poprzez wzajemnie uzupełniające się działania, co skutecznie przekłada się na realne zmniejszenie poziomu ryzyka operacyjnego w realizacji zadań biznesowych.

W drugim kwartale 2024 roku zarejestrowany poziom strat ryzyka operacyjnego był na poziomie akceptowalnym.

5.6. ZARZĄDZANIE KAPITAŁOWE

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując ten cel, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko. W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i dźwigni, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR II). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (Bufor P2R) - decyzja KNF nakazująca przestrzeganie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w wydanych pod koniec 2023 roku decyzji KNF, w wysokości 1,47 p.p. (Bank) i 1,46 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,10 p.p. (Bank i Grupa) ponad Wskaźnik Tier1 oraz 0,82 p.p. (Bank i Grupa) ponad Wskaźnik CET1;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF;
 - Bufor ryzyka systemowego w wysokości 0% obowiązujący od marca 2020 roku, w związku z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

Bank otrzymał w grudniu 2023 roku zalecenie dotyczące utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego („P2G”) w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na poziomie 1,59 p.p. oraz 1,60 p.p. (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym) ponad wartość OCR. Zgodnie z zaleceniem, dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier 1.

Adekwatność kapitałowa dla Grupy przedstawia się jak niżej (mln zł, %, pkt. proc.):

Adekwatność kapitałowa	30.06.2024	31.03.2024	30.06.2023
Aktywa ważone ryzykiem	43 317,69	42 519,50	47 147,87
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 465,41	3 401,60	3 771,83
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 945,15	2 876,60	3 301,35
- z tytułu ryzyka rynkowego	16,63	19,4	18,00
- z tytułu ryzyka operacyjnego	500,38	500,4	446,42
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	3,25	5,2	6,05
Fundusze własne, w tym:	7 420,96	7 659,11	6 962,33
Kapitał podstawowy Tier 1	6 178,90	6 340,83	5 510,92
Kapitał Tier 2	1 242,05	1 318,28	1 451,41
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	17,13%	18,01%	14,77%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	14,26%	14,91%	11,69%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	14,26%	14,91%	11,60%
Wskaźnik MREL	22,92%	23,65%	14,93%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,41%	4,64%	4,60%

Adekwatność kapitałowa przedstawiona jako nadwyżki/deficyty wobec wymaganych lub zalecanych poziomów jest prezentowana w poniższej tabeli.

Adekwatność kapitałowa	30.06.2024	31.03.2024	30.06.2023
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	17,13%	18,01%	14,77%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	12,21%	12,21%	12,69%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	4,92%	5,80%	2,08%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	13,81%	13,81%	14,44%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu TCR (p.p.)	3,32%	4,20%	0,33%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	14,26%	14,91%	11,69%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	9,85%	9,85%	10,21%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	4,41%	5,06%	1,48%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	11,45%	11,45%	11,96%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu T1 (p.p.)	2,81%	3,46%	-0,27%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	14,26%	14,91%	11,69%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	8,07%	8,07%	8,34%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	6,19%	6,84%	3,35%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	9,67%	9,67%	10,09%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu CET1 (p.p.)	4,59%	5,24%	1,60%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,41%	4,64%	4,60%
Minimalny wymagany poziom	3,00%	3,00%	3,00%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) dźwigni finansowej (p.p.)	1,41%	1,64%	1,60%

W 2 kw. 2024 roku wskaźniki kapitałowe nieznacznie spadły - wskaźnik kapitału Tier 1 (równy wskaźnikowi kapitału podstawowego Tier 1) o 65 p.b., a łączny wskaźnik kapitałowy o 88 p.b. Kapitał T1 (CET1) spadł o 163 mln zł (2,6%), co wynikało przede wszystkim ze wzrostu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (OPD) (więcej w nocie 18) obniżającego fundusze własne o około 126,6 mln zł przy jednoczesnym zwiększeniu aktywów ważonych ryzykiem (RWA). RWA również wzrosły dzięki wzrostowi portfela kredytów (gotówkowych i korporacyjnych) oraz mniejszemu wpływowi sekurytyzacji. W nieco większym stopniu spadły fundusze własne ogółem, o ponad 238 mln zł/3,1%, w związku ze spadkiem funduszy własnych Tier 2 o 76 mln zł, co jest związane z normalnym skróceniem terminu zapadalności wyemitowanych obligacji podporządkowanych.

Wskaźnik dźwigni spadł w 2 kw. 2024 o 23 p.b. z 4,64% do 4,41%, co zostało spowodowane mniej więcej w równym stopniu spadkiem kapitału T1 i wzrostem miary ekspozycji. Nadwyżka ponad regulacyjne minimum 3% i wynosi 141 p.b.

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych w zakresie wymogu połączonego bufora (OCR) są osiąmane z nadwyżką na koniec 2 kwartału 2024 roku. Również w zakresie oczekiwanych przez KNF poziomów, obejmujących dodatkowy narzut P2G, zostały one osiągnięte dla wszystkich wskaźników kapitałowych.

5.6.1 MINIMALNE WYMOGI FUNDUSZY WŁASNYCH I ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH UMORZENIU LUB KONWERSJI (MREL)

Bank zarządza wskaźnikami wymogów MREL w sposób analogiczny do wskaźników adekwatności kapitałowej.

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje nadwyżkę w porównaniu do minimalnych wymaganych poziomów na dzień 30 czerwca 2024 roku, a także spełnia Wymóg MRELTrea po włączeniu Wymogu połączonego bufora.

Wskaźniki MREL	30.06.2024	31.03.2024	30.06.2023
Wskaźnik MRELTrea	22,92%	23,65%	14,93%
Minimalny wymagany wskaźnik MRELTrea	18,03%	18,89%	14,42%
Nadwyżka(+) / Deficyt(-) Wskaźnika MRELTrea (p.p.)	4,89%	4,76%	0,51%
Minimalny wymagany poziom po włączeniu Wymogu połączonego bufora (CBR)	20,78%	21,64%	17,17%
Nadwyżka(+) / Deficyt(-) Wskaźnika MRELTrea+CBR (p.p.)	2,14%	2,01%	-2,24%
Wskaźnik MRELtem	7,05%	7,33%	5,87%
Minimalny wymagany wskaźnik MRELtem	5,91%	5,91%	4,46%
Nadwyżka(+) / Deficyt(-) wskaźnika MRELtem (p.p.)	1,14%	1,42%	1,41%

W czerwcu 2024 r. Bank otrzymał pismo od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dotyczące wspólnej decyzji Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) i BFG zobowiązującej Bank do spełniania zakomunikowanych wymogów MRELTrea w wysokości 18,03% (poprzednio 18,89% w decyzji otrzymanej 5.06.2023 r.) i 17,92% uwzględniając kryterium podporządkowania oraz wymogów MRELtem w wysokości 5,91% (taki jak w decyzji otrzymanej 5.05.2023 r.) i 5,87% uwzględniając kryterium podporządkowania.

6. SEGMENTY OPERACYJNE

Informacja o segmentach operacyjnych została sporządzona w oparciu o strukturę raportowania na bazie której Zarząd Banku dokonuje oceny wyników i zarządza zasobami segmentów. Grupa nie stosuje dodatkowego podziału działalności na obszary geograficzne z uwagi na nieistotną skalę działalności prowadzonej poza Polską, w efekcie taki uzupełniający podział nie jest prezentowany.

Działalność Grupy prowadzona jest w oparciu o zróżnicowane linie biznesowe, oferujące określone produkty i usługi skierowane do poniższych segmentów rynku:

Segment Klientów Detalicznych

Segment Klientów Detalicznych obejmuje działalność skierowaną na Klientów masowych, Klientów zamożnych, małe przedsiębiorstwa i przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność powyższych linii biznesowych rozwijana jest przy wykorzystaniu pełnej oferty produktów i usług bankowych oraz sprzedaży wyspecjalizowanych produktów oferowanych przez jednostki zależne Grupy. W obszarze produktów kredytowych głównymi produktami są kredyty hipoteczne, kredyty konsumenckie, kredyty rewolwingowe w kartach kredytowych i produkty leasingowe dla małych przedsiębiorstw. Do głównych funduszy klientów zaliczają się natomiast: rachunki bieżące, depozyty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturyzowane. Dodatkowo oferta obejmuje produkty ubezpieczeniowe, głównie w powiązaniu z kredytami i kartami kredytowymi, jak i wyspecjalizowane produkty oszczędnościowe. Oferta produktowa dla klientów zamożnych została wzbogacona o wyselekcjonowane fundusze inwestycyjne innych pośredników finansowych oraz fundusze zagraniczne.

Segment Klientów Korporacyjnych

Segment Klientów Korporacyjnych opiera się na działalności skierowanej do Średnich i Dużych Przedsiębiorstw. Oferta skierowana jest odpowiednio również do Klientów z sektora budżetowego oraz Podmiotów Publicznych.

Działania biznesowe w segmencie Klientów Korporacyjnych prowadzone są przy wykorzystaniu wysokiej jakości oferty typowych produktów bankowych (kredyty na działalność bieżącą, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące, depozyty terminowe) uzupełnionych o ofertę produktów w zakresie zarządzania gotówką, produktów Departamentu Skarbu, w tym instrumentów pochodnych oraz usług leasingowych i faktoringowych.

Bankowość Skarbcowa, ALM (zarządzanie aktywami i pasywami) i Inne

Segment ten obejmuje aktywność Grupy zaangażowaną w inwestycje przeprowadzane na rachunek Banku, działalność maklerską, operacje na rynku międzybankowym, zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe, które nie są przypisane innym segmentom.

W segmencie tym znajdują się pozostałe aktywa i pozostałe pasywa, aktywa i pasywa związane z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi, zobowiązania z tytułu zewnętrznego finansowania Grupy oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nieprzypisane do żadnego segmentu.

Dla każdego segmentu określany jest wynik przed opodatkowaniem, który obejmuje:

- wynik z tytułu odsetek obliczany na bazie odsetek zewnętrznych aktywów pracujących i pasywów segmentu oraz alokowanych aktywów i pasywów, generujących wewnętrzny przychód lub koszt z tytułu odsetek. Przychody i koszty wewnętrzne wyliczone są w oparciu o rynkowe stopy procentowe z zastosowaniem wewnętrznych metod wyceny;
- wynik z tytułu prowizji;
- pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany jak: przychody z tytułu dywidend, wynik na działalności inwestycyjnej i handlowej, wynik z pozycji wymiany oraz wynik z pozostałych instrumentów finansowych;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne;
- koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych;
- udział segmentu w kosztach operacyjnych w tym kosztach osobowych i administracyjnych;
- udział segmentu w kosztach amortyzacji;
- zysk operacyjny wyliczony jako miara zysku segmentu różni się od wyniku finansowego MSSF przed opodatkowaniem z tytułu: udziału w zyskach netto jednostek stowarzyszonych i obciążenia podatkiem bankowym. Pozycje te oraz obciążenie podatkiem dochodowym zostały zaprezentowane wyłącznie na poziomie Grupy.

Aktywami i pasywami segmentów komercyjnych są operacyjne aktywa i pasywa wykorzystywane przez segment w jego działalności operacyjnej, zaalokowane w oparciu o przesłanki biznesowe. Różnica między aktywami i pasywami operacyjnymi pokryta jest przez aktywa/pasywa rynku pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe. Aktywami i pasywami segmentu Skarb, ALM i Inne są aktywa/pasywa rynku pieniężnego i dłużne papiery wartościowe pozostałe po zalokowaniu do segmentów komercyjnych.

Na ostatnie wyniki finansowe Banku Millennium istotny wpływ mają koszty związane z zarządzaniem portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych. W celu wyizolowania tych kosztów i innych wyników finansowych związanych z tym portfelem Bank zdecydował się na wyodrębnienie począwszy od roku 2021 nowego segmentu z Bankowości Detalicznej i zaprezentowanie go w sprawozdaniu finansowym jako „Walutowe kredyty hipoteczne”. Taka zmiana wpływa jedynie na prezentację wyników i nie powoduje zmian organizacyjnych w Banku. Nowy segment obejmuje kredyty wydzielone w oparciu o aktywne walutowe umowy hipoteczne na dany okres i dotyczy portfeli detalicznych kredytów hipotecznych Banku Millennium i Eurobanku w walutach obcych. Oczekuje się, że portfel ten będzie się zmniejszał wraz ze spłatami kredytów walutowych, konwersją na kredyty złotowe, realizacją wyroków sądowych i odpisów. W ramach wyników finansowych nowego segmentu prezentowane są następujące kategorie rachunku zysków i strat:

- Przychody odsetkowe netto: marża na kredytach walutowych (wyniki odsetkowe, pomniejszony o cenę transferową).
- Wynik z wymiany walut (głównie koszty negocjacji polubownych).
- Koszt rezerw na ryzyko prawne portfela walutowych kredytów hipotecznych częściowo skompensowany wyceną SG Indemnity w linii pozostałych przychodów operacyjnych dotyczących portfela ex-EB.
- Koszt ryzyka kredytowego związany z bieżącym portfelem walutowym.
- Wynik z tytułu modyfikacji wynikający z rozliczeń z kredytobiorcami.
- Koszty bezpośrednio związane z hipotekami walutowymi, w tym między innymi:
 - Koszty kancelarii prawnych (koszty administracyjne)
 - Koszty sądowe związane ze sprawami hipotecznymi w CHF (pozostałe koszty operacyjne).

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2024 - 30.06.2024

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	2 162 762	378 579	(6 265)	2 535 076	741	2 535 817
Wynik z tytułu opłat i prowizji	297 409	86 671	2 206	386 286	3 835	390 121
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	63 213	43 768	4 107	111 088	(198 678)	(87 590)
Wynik z aktywów finansowych wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	3 587	0	2 211	5 798	0	5 798
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(4 652)	6	17 884	13 238	(113 161)	(99 923)
Przychody operacyjne razem	2 522 319	509 024	20 143	3 051 486	(307 263)	2 744 223
Koszty osobowe	(469 523)	(99 729)	(14 711)	(583 963)	0	(583 963)
Koszty administracyjne, w tym:	(231 282)	(42 024)	(77 039)	(350 345)	(59 444)	(409 789)
- Koszty BFG	0	0	(60 850)	(60 850)	0	(60 850)
Amortyzacja	(94 233)	(13 213)	(2 063)	(109 509)	0	(109 509)
Koszty operacyjne razem	(795 038)	(154 966)	(93 813)	(1 043 817)	(59 444)	(1 103 261)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(131 392)	(55 770)	(2 096)	(189 258)	14 832	(174 426)
Wynik z tytułu modyfikacji	(17 960)	(1 705)	0	(19 665)	(42 184)	(61 849)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecyjnych	0	0	0	0	(1 123 590)	(1 123 590)
Wynik operacyjny razem	1 577 929	296 583	(75 766)	1 798 746	(1 517 649)	281 097
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych						0
Podatek bankowy						(34 522)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym						246 575
Podatek dochodowy						110 358
Wynik finansowy po opodatkowaniu						356 933

Pozycje bilansowe wg stanu na 30.06.2024

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	58 206 516	14 398 127	0	72 604 643	2 040 556	74 645 200
Dłużne papiery wartościowe (portfele AC oraz HTCFS)	0	0	49 928 228	49 928 228	0	49 928 228
Zobowiązania wobec klientów	88 503 375	28 036 774	0	116 540 149	0	116 540 149

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2023 - 30.06.2023

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	2 343 439	391 983	(152 397)	2 583 025	14 925	2 597 950
Wynik z tytułu opłat i prowizji	304 883	91 147	1 750	397 780	6 172	403 952
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	66 235	41 330	531 111	638 676	(113 920)	524 756
Wynik z aktywów finansowych wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 242)	0	9 508	7 266	0	7 266
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(12 345)	214	51 349	39 218	(1 528)	37 690
Przychody operacyjne razem	2 699 970	524 674	441 321	3 665 965	(94 351)	3 571 614
Koszty osobowe	(402 354)	(86 605)	(12 878)	(501 837)	0	(501 837)
Koszty administracyjne, w tym:	(203 973)	(43 092)	(74 945)	(322 010)	(40 682)	(362 692)
- Koszty BFG	0	0	(60 039)	(60 039)	0	(60 039)
Amortyzacja	(90 865)	(12 650)	(1 931)	(105 446)	0	(105 446)
Koszty operacyjne razem	(697 192)	(142 347)	(89 754)	(929 293)	(40 682)	(969 975)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(169 592)	(8 736)	231	(178 097)	26 054	(152 043)
Wynik z tytułu modyfikacji	(16 054)	(1 475)	0	(17 529)	(36 021)	(53 550)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	0	0	0	0	(1 620 620)	(1 620 620)
Wynik operacyjny razem	1 817 132	372 116	351 798	2 541 046	(1 765 620)	775 426
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych						0
Podatek bankowy						0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym						775 426
Podatek dochodowy						(417 508)
Wynik finansowy po opodatkowaniu						357 918

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2023

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 154 036	13 499 640	0	70 653 676	2 989 384	73 643 060
Dłużne papiery wartościowe (portfele AC oraz HTCFS)	0	0	40 817 314	40 817 314	0	40 817 314
Zobowiązania wobec klientów	81 043 632	26 202 795	0	107 246 428	0	107 246 428

7. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami powiązаныmi w 1 półroczu 2024 r. wynikały z bieżącej działalności.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne od Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

7.1. TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO

Poniżej przedstawiono kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego (jednostka dominująca najwyższego szczebla) w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym), (w tys. PLN):

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	30.06.2024	31.12.2023	30.06.2024	31.12.2023
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	3 554	2 097	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	5 340	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	106	719	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	142	215	14	8

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	1.01.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023	1.01.2024 - 30.06.2024	1.01.2023 - 30.06.2023
PRZYCHODY Z TYTUŁU:				
Odsetek	3 000	1 268	0	0
Prowizji	100	54	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	5 340	28	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:				
Odsetek	0	0	0	0
Prowizji	0	0	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0	0
Działania	92	0	(2)	38

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	30.06.2024	31.12.2023	30.06.2024	31.12.2023
Zobowiązania warunkowe	22 532	25 513	0	0
udzielone	0	0	0	0
otrzymane	22 532	25 513	0	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	185 688	0	0	0

7.2. TRANSAKCJE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK

Osoby Zarządzające	30.06.2024	31.12.2023
Limity zadłużenia ogółem	258,0	258,0
- w tym limit niewykorzystany	202,4	193,0
Udzielone pożyczki i kredyty hipoteczne	-	-
Czynne gwarancje	-	-
Osoby Nadzorujące	30.06.2024	31.12.2023
Limity zadłużenia ogółem	111,0	111,0
- w tym limit niewykorzystany	107,1	105,6
Udzielone pożyczki i kredyty hipoteczne	-	-
Czynne gwarancje	-	-

Grupa świadczy na rzecz członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej oraz ich osób bliskich standardowe usługi finansowe obejmujące, m.in., prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów czy sprzedaż instrumentów finansowych. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych. Zgodnie z przyjętymi w Banku zasadami polityki kredytowej, transakcje mające charakter kredytu terminowego opisane w niniejszym punkcie posiadają stosowne zabezpieczenia służące ograniczeniu ryzyka kredytowego.

7.3. INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Koszty wynagrodzeń (w tym utworzonych rezerw) i korzyści poniesionych przez Bank na rzecz osób zarządzających wyniosły (w tys. zł):

Okres	Stałe i zmienne wynagrodzenia	Korzyści	RAZEM
1.01-30.06.2024	12 038	1 236	13 274
1.01-30.06.2023	7 000	1 081	8 081

Korzyści stanowią głównie koszty opieki medycznej, wpłat na PPK oraz akomodacji zagranicznych Członków Zarządu.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku (w tys. PLN):

Okres	Stałe i zmienne wynagrodzenia i korzyści
1.01-30.06.2024	1 128
1.01-30.06.2023	1 013

7.4. STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 1 półrocze 2024 r.	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 2023 r.
Joao Nuno Lima Bras Jorge	Prezes Zarządu	380 259	380 259
Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho	Wiceprezes Zarządu	176 252	176 252
Wojciech Haase	Członek Zarządu	151 107	151 107
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	10 613	113 613
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	113	43 613
Antonio Ferreira Pinto Junior	Członek Zarządu	13 613	143 613
Jarosław Hermann	Członek Zarządu	0	6 000

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 1 półrocze 2024 r.	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 2023 r.
Bogusław Kott	Przewodniczący Rady Nadzorczej	1 000	1 000
Nuno Manuel da Silva Amado	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Dariusz Rosati	Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej	0	0
Miguel de Campos Pereira de Bragança	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Olga Grygier-Siddons	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Anna Jakubowski	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Grzegorz Jędryś	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Alojzy Nowak	Członek Rady Nadzorczej	0	0
José Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Miguel Maya Dias Pinheiro	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Beata Stelmach	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Lingjiang Xu	Członek Rady Nadzorczej	0	0

8. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest cena, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

Poziom 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);

Poziom 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;

Poziom 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z Poziomu 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z Poziomu 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów niepochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE NIE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Grupy. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13 i MSSF 7.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Grupy są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Grupy w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Dla zmiennie-procentowych produktów leasingowych wartość godziwą oszacowano poprzez skorygowanie wartości bilansowej o zdyskontowane przepływy wynikające z różnicy marż.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (głównie obligacji Skarbu Państwa w portfelu Held to Collect) została wyliczona na podstawie kwotowań rynkowych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Grupę za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania podporządkowane, z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe, a w przypadku obligacji z kuponem stałoprocentowym poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i pierwotnej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 30.06.2024 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	15	21 412 853	21 428 544
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	488 442	488 396
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	14	74 639 295	73 747 987
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	585 422	585 422
Zobowiązania wobec klientów	20	116 540 149	116 541 587
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	3 595 571	3 797 115
Zobowiązania podporządkowane	23	1 561 769	1 559 898

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, dla których są dostępne notowania rynkowe, wyznaczana jest na ich podstawie i w konsekwencji te aktywa zaliczane są do pierwszej kategorii wyceny. Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej pozostałych instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Grupy, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na 31.12.2023 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	15	18 749 907	19 104 300
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	793 436	793 433
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	14	73 623 711	72 628 747
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	563 512	563 512
Zobowiązania wobec klientów	20	107 246 427	107 283 572
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	3 317 849	3 662 089
Zobowiązania podporządkowane	23	1 565 045	1 563 479

8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 30.06.2024

	Nota	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku		Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku
		Kwotowania aktywnego rynku	Poziom 1	Poziom 2
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			112 306	351 796
Instrumenty kapitałowe		179		
Instrumenty dłużne		168 709		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Instrumenty kapitałowe				66 609
Instrumenty dłużne				83 226
Kredyty i pożyczki				5 905
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13			
Instrumenty kapitałowe		247		28 543
Instrumenty dłużne		17 913 720	10 601 655	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		170 655	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			46 891	359 329
Pozycje krótkie		108 657		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		129 644	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2023

	Nota	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku		Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku
		Kwotowania aktywnego rynku	Poziom 1	Poziom 2
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			81 491	416 758
Instrumenty kapitałowe		121		
Instrumenty dłużne		110 554		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	14			
Instrumenty kapitałowe			0	66 609
Instrumenty dłużne				81 014
Kredyty i pożyczki				19 349
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13			
Instrumenty kapitałowe		247		28 545
Instrumenty dłużne		12 270 330	9 797 077	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		74 213	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			151 487	425 346
Pozycje krótkie		2 720		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		193 664	

Stosując kryterium techniki wyceny Grupa na dzień 30.06.2024 r. klasyfikowała do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową / mnożnik (są to ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym dla których oprocentowanie oparte jest o mnożnik: 4 razy stopa lombardowa). Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając, że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku wzrostu stopy dyskontującej o 1 p.p. wycena portfela zmieniłaby się o -0,1% (analiza wrażliwości: na podstawie modelu wyceny FV dla portfela kart kredytowych);
- opcje na indeksy; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- akcje VISA Incorporation: sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie, oraz okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA.
- pozostałe instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej (nienotowane na aktywnym rynku).

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 01.01.2024	405 612	(414 200)	95 154	81 014	19 349
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	(79 366)	79 908	0	0	(18 718)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	1 687
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	15 919	(15 405)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	2 212	3 586
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(2)	0	0
Stan na 30.06.2024	342 164	(349 697)	95 152	83 226	5 905

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku oraz opcji walutowych Grupa zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Grupę wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 01.01.2023	247 414	(250 400)	90 758	72 057	97 982
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	94 879	(96 807)	0	0	(87 670)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	4 422	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	9 995
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	63 319	(66 993)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	8 957	(958)
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(26)	0	0
Stan na 31.12.2023	405 612	(414 200)	95 154	81 014	19 349

9. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

9.1. SPRAWY SĄDOWE

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko jednostkom Grupy. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 4. nota 11) "Podatek dochodowy"**.

Sprawy sądowe z powództwa Grupy

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 30.06.2024 r., w których spółki Grupy występowały w roli powoda wynosiła 2 365,1 mln PLN.

Postępowanie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

W dniu 3.01.2018 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), w której Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przez Bank praw konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK istotą naruszenia jest to, że Bank poinformował konsumentów (dotyczy to 78 umów) w odpowiedziach na ich reklamacje, że wyrok sądowy stwierdzający abuzywność postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji nie ma do nich zastosowania. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UOKiK abuzywność postanowień umownych stwierdzona przez sąd w toku kontroli abstrakcyjnej jest konstytutywna i skuteczna w stosunku do każdej umowy od początku jej zawarcia. W wyniku decyzji Bank został zobowiązany do:

- 1) przesłania informacji o decyzji UOKiK do wspomnianych 78 klientów,
- 2) umieszczenia informacji o decyzji i treści decyzji na stronie internetowej i na Twitterze,
- 3) zapłaty kary w wysokości 20,7 mln PLN.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie.

Dnia 7.01.2020 r. sąd I instancji oddalił odwołanie Banku w całości. Bank złożył apelację od wyroku w ustawowym terminie. Sąd przedstawił pogląd, że wyrok wydany w toku kontroli wzorca umownego (w toku kontroli abstrakcyjnej), uznający postanowienia wzorca za abuzywne, przesądza abuzywność analogicznych postanowień we wcześniej zawartych umowach. W związku z tym, informacja przekazana konsumentom była niewłaściwa i wprowadzająca w błąd. W zakresie kary nałożonej przez UOKiK, Sąd wskazał, że polityka nakładania kar przez UOKiK zmieniła się w kierunku zaostrzenia kar oraz, że sąd zgadza się z tym kierunkiem.

W ocenie Banku, Sąd nie powinien dokonywać oceny zachowania Banku w 2015 r. z perspektywy dzisiejszych poglądów orzecznictwa dotyczących znaczenia kontroli abstrakcyjnej (dopiero w styczniu 2016 roku została opublikowana uchwała SN wspierająca pogląd Prezesa UOKiK), tym bardziej nie powinien nakładać kar za te zachowania stosując dzisiejszą politykę w zakresie nakładania kar. Powyższe stanowi istotny argument przeciwko zasadności wyroku i wspiera apelację, którą Bank złożył do sądu II instancji.

Sąd II instancji wyrokiem z dnia 24.02.2022 r. uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. Prezes UOKiK wniósł 31.07.2022 r. skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. 3.07.2024 r. Sąd Najwyższy wydał postanowienie o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie sprawy przed Sądem Najwyższym są pozytywne.

Postępowanie w sprawie praktyki ograniczającej konkurencję

Bank (wraz z innymi bankami) jest również stroną sporu z UOKiK, w którym Prezes UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu Banków, w tym Banku Millennium, w porozumieniu mającym na celu wspólne ustalanie stawek opłaty interchange pobieranych od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i Mastercard i decyzją z dnia 29.12.2006 r. nałożył karę na Bank w kwocie 12,2 mln PLN. Bank, wraz z innymi bankami, złożył odwołanie od decyzji.

W związku z wyrokiem Sądu Najwyższego i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23.11.2020 r., sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji - Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Bank utworzył rezerwę w kwocie równej nałożonej karze.

Postępowanie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22.09.2020 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) uznającą za abuzywne klauzule określające zasady wymiany walut, stosowane w tzw. aneksie antyspreadowym, i jednocześnie zakazał ich stosowania.

Na Bank nałożono karę w wysokości 10,5 mln zł. Wysokość kary uwzględnia dwie okoliczności łagodzące: współpracę z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zaprzestanie stosowania kwestionowanych postanowień.

Bank został również zobowiązany, po uprawomocnieniu się decyzji, do poinformowania konsumentów listem poleconym, że klauzule zostały uznane za niedozwolone, a zatem nie są dla nich wiążące (bez konieczności uzyskania orzeczenia sądu potwierdzającego tą okoliczność) oraz opublikować decyzję w sprawie na stronie internetowej Banku.

W pisemnym uzasadnieniu Prezes UOKiK zarzuca, że kursy walut ustalane przez Bank są swobodnie ustalane przez Bank (w oparciu o nieokreśloną w żadnych przepisach koncepcję średniego kursu na rynku międzybankowym). Co więcej, klient nie wie dokładnie, gdzie szukać tych stawek, ponieważ zapisy odsyłają do serwisu Reuters, bez sprecyzowania, o którą stronę dokładnie chodzi.

Zapisy odnoszące się do kursów walut w tabelach Banku zostały zakwestionowane, ponieważ Bank nie określa, kiedy i ile razy dziennie te tabele będą przygotowywane i publikowane. W uzasadnieniu decyzji Prezes UOKiK wskazał również, że w toku postępowania Bank Millennium przedstawił różne propozycje rozwiązań, które Prezes UOKiK uznał za niewystarczające.

Bank złożył odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie.

W dniu 31.03.2022 r. sąd I instancji uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. W dniu 23.05.2022 r. Prezes UOKiK złożył apelację. W dniu 26 października 2022 roku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok sądu I instancji i podzielił stanowisko Prezesa UOKiK co do abuzywności postanowień dotyczących ustalania kursów walut w aneksach zawieranych z kredytobiorcami walutowymi. W dniu 21.11.2022 roku Sąd Apelacyjny na wniosek Banku wstrzymał wykonanie wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego. Bank w dniu 30.01.2023 r. wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Postanowieniem z dnia 20.03.2024 r. skarga kasacyjna przyjęta została do rozpoznania. Termin posiedzenia nie został jeszcze wyznaczony.

Sprawy sądowe przeciwko Grupie

Najistotniejsze postępowania w grupie spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego na dzień 30.06.2024 r.:

- Bank jest stroną pozwaną w dwóch postępowaniach sądowych, w których przedmiotem sporu jest wysokość opłaty interchange. Łączna wartość roszczeń zgłoszona w tych sprawach to 729,2 mln PLN. Postępowaniem o najwyższej wartości zgłoszonego roszczenia jest sprawa z powództwa PKN Orlen SA, w której powód żąda zapłaty 635,7 mln PLN. Powód w tym postępowaniu zarzuca, że banki działały w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2006-2014. W tej sprawie Bank został pozwany solidarnie z innym bankiem oraz organizacjami kartowymi. W sprawie z powództwa LPP S.A. zarzuty są podobne do zarzutów podnoszonych w sprawie z powództwa PKN Orlen SA, natomiast okres rzekomego porozumienia jest wskazywany na lata 2008-2014. W tej sprawie Bank jest pozwany solidarnie z innym bankiem. Sprawa została rozstrzygnięta pozytywnie dla Banku przez Sądy obu instancji, obecnie jest na etapie skargi kasacyjnej złożonej przez LPP S.A. Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu oraz w związku z prawomocnymi wygranymi w innych sprawach, Bank nie utworzył rezerwy. Dodatkowo wskazujemy, że Bank uczestniczy w charakterze interwenienta ubocznego w czterech innych postępowaniach dotyczących opłaty interchange. Stroną pozwaną są inne banki. Powodowie w tych sprawach również zarzucają bankom działanie w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2008-2014.
- Sprawa z powództwa akcjonariusza PCZ S.A. w upadłości (PHM, następnie Europejska Fundacja Współpracy Polsko-Belgijskiej - EFWP-B, aktualnie nosząca nazwę The European Foundation for Polish-Kenyan Cooperation) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty. Pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie i doręczony został Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą roszczeń dochodzonych w pozwie jest według powoda powstanie szkody w jego majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego zawartej pomiędzy Bankiem a PCZ S.A., co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności. Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Na poparcie stanowiska Banku, do akt postępowania pełnomocnik Banku złożył korzystny dla Banku, prawomocny odpis wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydany w tożsamym stanie prawnym w sprawie z powództwa PCZ S.A. przeciwko Bankowi. W dniu 10.05.2023 r. Sąd I instancji ogłosił wyrok oddalający powództwo w całości. Wyrok nie jest prawomocny, powód wniósł apelację. 6.05.2024 pełnomocnik Banku złożył odpowiedź na apelację wnosząc o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej. Powód 24.05.2024 wniósł o zawieszenie postępowania. Wniosek ten jest bezzasadny, pełnomocnik Banku złoży stosowne stanowisko w tej sprawie. Termin rozprawy apelacyjnej nie został jeszcze wyznaczony.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, wg stanu na 30.06.2024 r., wynosiła 6 070,1 mln PLN (z wyłączeniem opisanych niżej oraz w **Rozdziale 10.** pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące portfela walutowych kredytów hipotecyjnych.

Postępowanie grupowe dotyczące UNWW:

W dniu 3.12.2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy. Grupa klientów Banku (454 kredytobiorców będących stronami 275 umów kredytu) jest reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie. Powodowie żądali zapłaty kwoty 3,5 mln PLN, twierdząc, że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym bezskuteczne. W piśmie z 4.04.2018 r. powód rozszerzył grupę, na skutek czego suma roszczeń wzrosła z 3,5 mln PLN do ponad 5 mln PLN.

Aktualny stan:

1.10.2018 r. reprezentant grupy dokonał korekty łącznej kwoty roszczeń dochodzonych pozwem oraz złożył skorygowany wykaz wszystkich członków grupy obejmujący łącznie 697 osób - 432 umowy kredytowe. Zaktualizowana przez powoda wartość przedmiotu sporu wynosi 7 371 107,94 PLN. Postanowieniem z 1.04.2020 r. Sąd ustalił skład grupy zgodnie z żądaniem powoda oraz zdecydował o przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków na piśmie. Wyznaczono termin rozprawy na 18.10.2024 r.

Według stanu na dzień 30.06.2024 r. toczyło się również 114 indywidualnych spraw sądowych dotyczących ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (sprawy, w których prezentowane jest wyłącznie roszczenie o zwrot prowizji lub opłaty UNWW).

Powództwa Rzecznika Finansowego o zaprzestanie nieuczciwych praktyk rynkowych:

W dniu 13.08.2020 r. do Banku wpłynął pozew Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy w swoim pozwie domaga się nakazania Bankowi oraz ubezpieczycielowi (TU Europa), aby zaprzestali stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających na:

- prezentowaniu oferowanego ubezpieczenia spłaty pożyczki jako chroniącego interesy ubezpieczonych, w sytuacji gdy konstrukcja ubezpieczenia wskazuje, że chroni ono interesy Banku;
- stosowaniu klauzul, które wiążą wartość świadczenia ubezpieczeniowego z kwotą zadłużenia kredytobiorcy;
- stosowaniu klauzul ustalających wysokość składki ubezpieczeniowej bez uprzedniej oceny ryzyka (underwriting);
- stosowaniu klauzul wyłączających odpowiedzialność ubezpieczyciela za wypadki ubezpieczeniowe wynikające z wcześniejszych przyczyn.

Rzecznik wnosi również o zobowiązanie Banku do publikacji na stronie internetowej Banku informacji o stosowaniu nieuczciwych praktyk rynkowych.

Pozew nie obejmuje żądania zapłaty przez Bank oznaczonych kwot. Niemniej uznanie praktyki za niedozwoloną może być przyczyną kreowania w przyszłości roszczeń przez klientów indywidualnych.

Sprawa jest na etapie rozpoznawania przed sądem I instancji. Termin pierwszej rozprawy został wyznaczony na dzień 25.03.2025 roku.

Sprawy sądowe dotyczące art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim

Do dnia 30.06.2024 r. Bank otrzymał 683 pozwy, w których powodowie (zarówno klienci, jak i firmy kupujące roszczenia), zarzucając naruszenie obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim, domagają się zwrotu odsetek i innych kosztów poniesionych w związku z zaciągnięciem kredytu (sankcja kredytu darmowego w rozumieniu art. 45).

Według stanu na dzień 30.06.2024 r. zakończonych zostało prawomocnie 55 sprawy, w 47 sprawach Bank wygrał spór, w 8 przegrał. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie pozostałych sporów są pozytywne i w związku z tym nie utworzył rezerw z tego tytułu.

Sprawy sądowe dotyczące kredytów hipotecznych w PLN

Do dnia 30.06.2024 r. Bank odnotował wpływ 96 pozwów kredytobiorców kredytów hipotecznych w PLN o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu umowy kredytu. Wydano 1 prawomocny wyrok oddalający powództwo kredytobiorców. Zarzuty kredytobiorców koncentrują się wokół wskaźnika WIBOR jako niezrozumiałego, niemożliwego do zweryfikowania elementu mającego wpływ na zobowiązanie konsumenta, jak również kwestii niewystarczającego zakresu informacji o skutkach zmiennego oprocentowania przekazywanych konsumentowi przez bank przed zawarciem umowy.

W oparciu o informacje powszechnie dostępne można założyć, że nastąpi wzrost liczby pozwów dotyczących kredytów hipotecznych w PLN. Zjawisko to dotyka cały sektor usług bankowych. Prawdopodobne jest tworzenie się w obszarze kancelarii prawnych „nowego modelu biznesowego”, który polega na kwestionowaniu umów hipotecznych, zawierających klauzulę zmiennego oprocentowania opartego o wskaźnik referencyjny WIBOR.

W dniu 29.06.2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) poinformowała o przeprowadzeniu przez nią oceny zdolności wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych. KNF stwierdził, że wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR posiada zdolność do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru został on powołany. Zgodnie z oceną Komisji, wskaźnik WIBOR we właściwy sposób reaguje na zmianę uwarunkowań płynnościowych, zmiany stóp banku centralnego oraz realiów gospodarczych (https://www.knf.gov.pl/komunikacja/komunikaty?articleId=82924&p_id=18).

W dniu 26.07.2023 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) przedstawił stanowisko dotyczące zagadnień prawnych i ekonomicznych związanych z umowami o kredyt hipoteczny w walucie polskiej, w których stosowany jest wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR. Stanowisko to może zostać wykorzystane w postępowaniach sądowych i wówczas można traktować je jako opinię ‘amicus curiae’. UKNF stwierdził, że wskaźnik referencyjny WIBOR spełnia wszystkie wymogi przepisane prawem. W ocenie UKNF nie ma żadnych podstaw do podważania wiarygodności i legalności WIBOR, w szczególności w kontekście zastosowania tego wskaźnika w umowach o kredyt hipoteczny w walucie polskiej (Stanowisko_UKNF_dot_zagadnien_prawnych_i_ekonomicznych_zw_ze_wskaznikiem_referencyjnym_WIBOR_83233.pdf).

Postępowanie administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary

W dniu 22.12.2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko Bank Millennium S.A. postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art. 176i ust. 1 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Na obecnym etapie postępowania nie jest możliwe oszacowanie wymiaru potencjalnej kary.

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych zostało opisane w **Rozdziale 10. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych.**

9.2. POZYCJE POZABILANSOWE

<i>w tysiącach zł</i>	30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.06.2023
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	16 121 723	16 058 586	16 101 465	15 166 516
Zobowiązania udzielone:	13 398 009	13 203 453	13 385 540	12 543 519
finansowe	11 813 978	11 584 801	11 709 292	10 922 091
gwarancyjne	1 584 031	1 618 652	1 676 248	1 621 428
Zobowiązania otrzymane:	2 723 714	2 855 134	2 715 925	2 622 997
finansowe	147	4 054	0	11 081
gwarancyjne	2 723 567	2 851 080	2 715 925	2 611 916

10. RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

Na dzień 30 czerwca 2024 r. Bank miał 22 141 umów kredytowych i dodatkowo 2 070 umów kredytowych z byłego Euro Banku będących przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez Bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych (57% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 43% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą 4 528,0 mln PLN oraz 320,1 mln CHF (portfel Banku Millennium: 4 107,6 mln PLN i 310,0 mln CHF oraz portfel byłego Euro Banku: 420,4 mln PLN i 10,1 mln CHF). Spośród 22 141 umów kredytowych w indywidualnych trwających obecnie sprawach 341 jest również przedmiotem sporu zbiorowego. Z ogólnej liczby indywidualnych postępowań przeciwko Bankowi około 2 930, czyli 13%, zostało wniesionych przez kredytobiorców, którzy już w sposób naturalny lub przedterminowy całkowicie spłacili kredyt lub posiadali kredyt przeliczony na złote w momencie wniesienia pozwu i nie posiadali ugody. Kolejne około 830 spraw dotyczy kredytów, które zostały w pełni spłacone w trakcie trwania postępowania (postępowania sądowe są długotrwałe).

Roszczenia zgłaszane przez klientów w postępowaniach indywidualnych dotyczą przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych jako nienależnego świadczenia z uwagi na abuzywny charakter klauzul indeksacyjnych, lub też utrzymania umowy w PLN z oprocentowaniem indeksowanym do CHF Libor.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tym postępowaniu nie przyzna bezpośrednio członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tym postępowaniem wynosi 3 273. Spośród 3 273 umów kredytowych objętych postępowaniem zbiorowym 341 jest również przedmiotem indywidualnych trwających obecnie spraw sądowych, zawarto 1 168 ugód oraz zapadło 16 wyroków prawomocnych (unieważnienie umowy kredytowej). W dniu 24 maja 2022 r. sąd wydał wyrok co do istoty sprawy oddalający powództwo w całości. W dniu 13 grudnia 2022 r. powód złożył apelację od wyroku z dnia 24 maja 2022 r. Dnia 25 czerwca 2024 r. odbyła się rozprawa apelacyjna, na której Bank wniósł wniosek o zmianę składu grupy i wyłączenie tych członków grupy, którzy zawarli z Bankiem porozumienie. Sąd zobowiązał pełnomocników powoda, do zajęcia na piśmie stanowiska w przedmiocie aktualnego składu grupy. Termin rozprawy sąd wyznaczy z urzędu.

Natarczywa kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej wpływa na liczbę sporów sądowych. Do końca 2019 r. przeciwko Bankowi złożono 1 984 indywidualne roszczenia (dodatkowo 236 przeciwko dawnemu Euro Bankowi), w 2020 r. liczba ta wzrosła o 3 005 (265), w 2021 r. wzrosła o 6 159 (423), w 2022 r. wzrosła o 5 757 (408), w 2023 r. wzrosła o 6 879 (646), natomiast w pierwszej połowie 2024 r. wzrosła o 3 220 (398).

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów została prawomocnie rozstrzygnięta niekorzystnie dla banków. Jeśli chodzi o Bank Millennium (włącznie z portfelem byłego Euro Banku), w okresie od roku 2015 do końca pierwszej połowy 2024 r. ostatecznie rozstrzygnięto 5 456 spraw (5 362 w roszczeniach klientów wobec Banku i 94 w roszczeniach wniesionych przez Bank wobec klientów tj. sprawy windykacyjne) spośród których zawarto 1 515 ugód, 64 sprawy umorzono, 70 zostało rozstrzygniętych korzystnie dla Banku, a 3 807 zakończyło się wyrokiem niekorzystnym dotyczącym zarówno unieważnienia umów kredytowych, jak i konwersji na PLN+LIBOR. Bank podejmuje odpowiednie działania prawne celem zabezpieczenia zwrotu kwot udostępnionych na podstawie umów kredytu.

Wartość brutto umów i pożyczek w ramach indywidualnych spraw sądowych i pozwów grupowych wniesionych przeciwko Bankowi (włącznie z portfelem byłego Euro Banku) na dzień 30.06.2024 r. wynosiła 6 000 mln zł (w tym pozostająca do spłaty kwota kapitału umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 621 mln zł).

Gdyby wszystkie umowy kredytowe zawarte przez Bank Millennium, będące obecnie w postępowaniach sądowych indywidualnych i grupowych zostały uznane za nieważne bez żadnego wynagrodzenia za wykorzystanie kapitału, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść 7 145 mln zł. Końcowe straty mogą być niższe lub wyższe w zależności od ostatecznej linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie.

W okresie pierwszych 6 miesięcy 2024 r. Bank utworzył 1 025,3 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 98,3 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec czerwca 2024 r. ukształtowała się na poziomie 7 534,2 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 672,4 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

- (i) liczbie bieżących spraw (w tym umów w ramach pozwu zbiorowego) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym;
- (ii) jeśli chodzi o liczbę przyszłych spraw sądowych, Bank monitoruje zachowania klientów i przyjmuje następujące założenia:
 - a. w zakresie kredytów aktywnych (tj. kredytów z niespłaconym saldem) Bank (uwzględniając oczekiwaną liczbę ugód) szacuje odsetek klientów objętych metodologią w tej grupie klientów na 86% ogólnej liczby aktualnie aktywnych kredytów w porównaniu do 84% z końca I kwartału 2024 r.
 - b. w przypadku kredytów już w pełni spłaconych lub przeliczonych na złote, Bank przypisuje znacznie mniejsze prawdopodobieństwo, że staną się przedmiotem sprawy sądowej (Bank zakłada, że około 24% spłaconych i nieobjętych ugoda kredytów pozwało lub zdecyduje się pozwać Bank w przyszłości. W szczególności Bank ocenia ryzyko pozwu ze strony klientów, z którymi została zawarta ugoda w przeszłości jako znikome);
- (iii) wysokości potencjalnej straty Banku w przypadku wydania konkretnego wyroku sądu w tym odsetek karnych;
- (iv) prawdopodobieństwie uzyskania określonego wyroku sądowego obliczanego na podstawie statystyk orzeczeń w sprawach, w których Bank jest stroną;
- (v) szacunkach związanych z polubownymi ugodami z klientami zawieranymi na drodze sądowej lub pozasądowej:
 - a. Bank zakłada 10% prawdopodobieństwo powodzenia zawarcia ugody w ramach negocjacji prowadzonych z klientami w toku postępowania sądowego,
 - b. negocjacje prowadzone są indywidualnie i mogą zostać w każdej chwili przerwane przez Bank,
 - c. w związku ze znaczącymi wysiłkami negocjacyjnymi podjętymi już w przeszłości, prawdopodobieństwo powodzenia tych negocjacji w przyszłości maleje, a jednocześnie większość klientów kontaktowała się już z Bankiem w sprawie ewentualnej przewalutowania kredytów na złote, dlatego na chwilę obecną Bank przyjmuje konserwatywne podejście, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ tego czynnika.

Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty lub przewalutowania kredytów na PLN. W wyniku tych negocjacji liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium zmniejszyła się o 23 537: w 2020 r. o 1 362, w 2021 r. o 8 450, w 2022 r. o 7 943, w 2023 r. o 3 671 i w pierwszej połowie 2024 r. o 2 111. Na koniec pierwszej połowy 2024 roku Bank posiadał 28 759 aktywnych walutowych kredytów hipotecznych. Koszty poniesione w związku z tymi negocjacjami wyniosły 1 689,3 mln zł: 44,4 mln zł w 2020 r., 364,6 mln zł w 2021 r., 515,2 mln zł w 2022 r., 415,7 mln zł w 2023 r. oraz 349,4 mln zł w pierwszej połowie 2024 r. Przedmiotowe koszty są prezentowane głównie w pozycji „Wynik z pozycji wymiany” oraz „Wynik z tytułu modyfikacji” w Rachunku zysków i strat (wartości kosztów obciążających poszczególne pozycje Rachunku zysków i strat z tytułu zawieranych ugód zaprezentowano w **nocie (10) w Rozdziale 4. Noty do Skonsolidowanych Danych Finansowych**).

Ryzyko prawne portfela byłego Euro Banku jest w pełni pokryte Umową w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącą Portfela CHF, zawartą z Société Générale S.A.

Bank przeanalizował wrażliwość metodologii obliczania rezerw, w przypadku której zmiana parametrów wpłynęłaby na wartość szacowanej straty związanej z ryzykiem prawnym sporu:

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę
Zmiana w liczbie przyjmowanych w założeniach spraw sądowych	Dodatkowo do przyjętych w powyższych założeniach liczbach, 1 000 nowych klientów składa pozew sądowy przeciwko Bankowi	164 mln zł
Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy	Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy przez Bank o 1 p.p.	77 mln zł
Zmiana prawdopodobieństwa sukcesu negocjacyjnego z klientem będącym w sporze sądowym	Zmiana prawdopodobieństwa o 1 p.p.	14 mln zł

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do porozumień, na podstawie których klient zawierałby z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu. Decyzja o powszechnym wdrożeniu tego rozwiązania mogłaby wiązać się z koniecznością utworzenia z góry rezerw na straty wynikające z przewalutowania kredytów hipotecznych w CHF. Bank w praktyce wykorzystuje elementy propozycji powyższego rozwiązania systemowego przy wielu indywidualnych negocjacjach z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych, w tym również w toku postępowań sądowych.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które wyklucza dochodzenie przez banki roszczeń wykraczających poza zwrot udostępnionego kapitału, możliwość wdrożenia rozwiązania KNF jest niska.

Należy również nadmienić, że na 30.06.2024 Bank musiał utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filaru II) w wysokości 1,47 p.p. (1,46 p.p. na poziomie Grupy), z których część została alokowana na ryzyko operacyjne/prawne.

Biorąc pod uwagę ostatnią niekorzystną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu. Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów, co mogłoby doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które byłyby istotne dla oceny ryzyka związanych z przedmiotowymi postępowaniami. Okoliczność ta wskazuje na potrzebę stałej analizy tych spraw.

Istotne dla oceny ryzyka rozstrzygnięcia TSUE i Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie

luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE poddał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowy ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowy może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy.

29 kwietnia 2021 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-19/20 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie przeciwko ex- BPH S.A. TSUE stwierdził że:

- (i) sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody. Jednakże z dyrektywy Rady 93/13 nie wynika, że stwierdzenie nieuczciwego charakteru pierwotnego warunku umownego miałoby co do zasady skutek w postaci unieważnienia umowy, jeśli zmiana tego warunku pozwala na przywrócenie równowagi między obowiązkami i prawami tych stron wynikającymi z umowy i na usunięcie wady obciążającej ten warunek;
- (ii) sąd krajowy może usunąć jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy zniechęcający cel dyrektywy Rady 93/13 jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Jednocześnie, przepisy dyrektywy stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty;
- (iii) skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów;
- (iv) sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, obowiązany jest poinformować konsumenta, w ramach krajowych norm proceduralnych i w następstwie kontradyktoryjnej debaty, o konsekwencjach prawnych, jakie może pociągnąć za sobą stwierdzenie nieważności takiej umowy, niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

W dniu 18 listopada 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-212/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. TSUE stwierdził, że:

- (i) treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę;
- (ii) sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nie może dokonać wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

W dniu 10 czerwca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał postanowienie w sprawie C-198/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Santander Bank Polska SA. TSUE stwierdził, że ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 93/13/EWG przysługuje każdemu konsumentowi, a nie tylko temu, którego można uznać za „właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta”.

W dniu 8 września 2022 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawach połączonych C-80/21, C-81/21, C-82/21 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawach przeciwko Deutsche Bank SA oraz mBank SA. TSUE stwierdził, że:

- (i) sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter części warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, które nadają mu nieuczciwy charakter, jeżeli takie usunięcie nie spowodowałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego;
- (ii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, która to nieważność nie pociąga za sobą nieważności tej umowy w całości, zastąpić ten warunek przepisem dyspozytywnym prawa krajowego;
- (iii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je;
- (iv) dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia konsumenta, mającego na celu uzyskanie zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcy w wykonaniu nieuczciwego warunku umowy kredytu, nie rozpoczyna biegu w dniu każdego świadczenia wykonanego przez konsumenta, jeśli konsument nie był w stanie w tym dniu samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia okoliczności, że umowa przewidywała okres spłaty - w niniejszym przypadku trzydziestoletni - znacznie przekraczający dziesięcioletni ustawowy termin przedawnienia.

W dniu 16 marca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-6/22 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez Dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku;
- (ii) sąd krajowy nie może:
 - a. badać z urzędu, z pominięciem zakresu uprawnień przyznanych mu w tym względzie przez prawo krajowe, sytuację majątkową konsumenta, który zażądał unieważnienia umowy wiążącej go z przedsiębiorcą ze względu na istnienie nieuczciwego warunku, bez którego umowa nie może nadal być prawnie wiążąca, nawet jeśli owo unieważnienie może narazić konsumenta na szczególnie szkodliwe konsekwencje;
 - b. odmówić stwierdzenia unieważnienia umowy, w sytuacji gdy konsument wyraźnie o to się zwrócił i został poinformowany w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych i szczególnie szkodliwych dla niego skutkach gospodarczych;

- (iii) sąd krajowy nie może po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem zarządzić lukom wynikającym z usunięcia nieuczciwego warunku zawartego w tej umowie poprzez zastosowanie przepisu prawa krajowego niemającego charakteru przepisu dyspozytywnego. Jednakże do sądu krajowego należy podjęcie, przy uwzględnieniu całości prawa krajowego, wszelkich środków niezbędnych dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami, jakie mogłoby dla niego mieć unieważnienie umowy.

W dniu 8 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-570/21 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w pojęciu „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13 mieści się osoba, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy;
- (ii) w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dnia 15 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie C-287/22 na skutek pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może oddalić złożonego przez konsumenta wniosku o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zawieszenie, w oczekiwaniu na ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie unieważnienia zawartej przez tego konsumenta umowy kredytu ze względu na to, że owa umowa kredytu zawiera nieuczciwe warunki, spłaty rat miesięcznych należnych na podstawie wspomnianej umowy kredytu, w sytuacji gdy zastosowanie takich środków tymczasowych jest konieczne dla zapewnienia pełnej skuteczności tego orzeczenia.

W dniu 15 czerwca 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. C-520/21, w następstwie pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Bankowi Millennium, w którym wskazał, że Dyrektywa 93/13 nie reguluje wyraźnie skutków nieważności umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków. Jednocześnie stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

W dniu 21 września 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-139/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 nie stoją na przeszkodzie temu, by warunek umowny, który nie był indywidualnie negocjowany, został uznany przez właściwe organy krajowe za nieuczciwy z tego tylko powodu, że jego treść jest równoznaczna z treścią postanowienia wzorca umowy wpisanego do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że postanowienie umowy, które ze względu na warunki wykonania niektórych przewidzianych w nim zobowiązań danego konsumenta należy uznać za nieuczciwe, nie może utracić takiego charakteru z powodu innego postanowienia tej umowy, które przewiduje możliwość wykonania przez tego konsumenta tych zobowiązań na innych warunkach;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania zainteresowanego konsumenta o istotnych cechach zawartej z nim umowy oraz o ryzyku związanym z tą umową, i to nawet wówczas, gdy ów konsument jest jego pracownikiem i posiada odpowiednią wiedzę w dziedzinie wspomnianej umowy.

W dniu 7 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt C-140/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania nieważności w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową ze względu na to, iż umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać:

- (i) stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, a z drugiej - konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną;
- (ii) stoją na przeszkodzie temu, aby rekompensata żądana przez danego konsumenta z tytułu zwrotu kwot, które zapłacił on w wykonaniu rozpatrywanej umowy, została pomniejszona o równowartość odsetek, które ta instytucja bankowa otrzymałaby, gdyby umowa ta pozostała w mocy.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygnaturą C-756/22 zainicjowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa Banku Millennium i orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową za nieważną w całości ze względu na to, że umowa ta zawiera nieuczciwe warunki, bez których nie może ona dalej obowiązywać, stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą instytucja ta ma prawo żądać od tego konsumenta zwrotu kwot innych niż kapitał wpłacony na poczet wykonania tej umowy oraz ustawowe odsetki za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

W dniu 14 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-28/22 skierowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w następstwie uznania za nieważną umowy kredytu hipotecznego zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem z uwagi na zawarte w tej umowie nieuczciwe warunki termin przedawnienia roszczeń tego przedsiębiorcy wynikających z nieważności rzeczony umowy rozpoczyna bieg dopiero od dnia, w którym staje się ona trwale bezskuteczna, podczas gdy termin przedawnienia roszczeń tego konsumenta wynikających z nieważności tej umowy rozpoczyna bieg w chwili, w której dowiedział się on lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku powodującego tę nieważność;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą przedsiębiorca, który zawarł umowę kredytu hipotecznego z konsumentem, nie spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy konsument ten ma wiedzę o skutkach usunięcia nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie lub o niemożności zachowania mocy wiążącej owej umowy w przypadku usunięcia tych warunków;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą, w sytuacji gdy umowa kredytu hipotecznego zawarta przez przedsiębiorcę z konsumentem nie może już pozostać wiążąca po usunięciu nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie, przedsiębiorca ten może powołać się na prawo zatrzymania umożliwiające mu uzależnienie zwrotu świadczeń otrzymanych od tego konsumenta od przedstawienia przez niego oferty zwrotu świadczeń, które sam otrzymał od tego przedsiębiorcy, lub gwarancji zwrotu tych ostatnich świadczeń, jeżeli wykonanie przez tego samego przedsiębiorcę tego prawa zatrzymania powoduje utratę przez rzeczony konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania zobowiązania umownego po tym, jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu świadczeń zapłaconych jemu w wykonaniu tej umowy.

Postanowieniem z 15 stycznia 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-488/23 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Warszawie, wskazując, że prawo instytucji finansowej do żądania waloryzacji udostępnionego kapitału po stwierdzeniu nieważności umowy kredytu zostało wykluczone w wyroku z 15 czerwca 2023 r. wydanym w sprawie C-520/21.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 18 stycznia 2024 r. wydał wyrok w sprawie C-531/22 na skutek pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście w sprawie byłego Getin Noble Banku. Trybunał stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 stoją na przeszkodzie przepisom krajowym przewidującym, iż sąd krajowy nie może zbadać z urzędu potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowie i wyciągnąć z tego konsekwencji, w sytuacji gdy sprawuje on nadzór nad postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym na podstawie prawomocnego orzeczenia w sprawie wydania nakazu zapłaty, któremu przysługuje powaga rzeczy osądzonej:
 - a. jeśli przepisy te nie przewidują takiego badania na etapie wydawania nakazu zapłaty, lub
 - b. jeśli takie badanie jest przewidziane wyłącznie na etapie sprzeciwu od danego nakazu zapłaty, o ile istnieje znaczne ryzyko, że dany konsument nie wniesie wymaganego sprzeciwu albo ze względu na to, że określony w tym celu termin jest bardzo krótki, albo z uwagi na koszty postępowania przed sądem w stosunku do kwoty kwestionowanego długu, albo też ze względu na to, że przepisy krajowe nie przewidują obowiązku dostarczenia temu konsumentowi wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia przez niego zakresu swoich praw;

- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym wpis warunku umowy do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych powoduje uznanie tego warunku za nieuczciwy w każdym postępowaniu z udziałem konsumenta, w tym także wobec przedsiębiorcy innego niż ten, przeciwko któremu toczyło się postępowanie o wpis rzeczony warunku do tego rejestru krajowego, i gdy ów warunek nie ma takiego samego brzmienia jak warunek wpisany do wspomnianego rejestru, ale posiada taki sam sens i wywołuje jednakowe skutki wobec danego konsumenta.

Postanowieniem z 3 maja 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-348/23 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Warszawie, wskazując, że stoją one na przeszkodzie uznaniu że skutki prawne wiążące się ze stwierdzeniem nieważności umowy są uzależnione od spełnienia przez tego konsumenta warunku zawieszającego, by ów konsument przed sądem krajowym złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy warunku umownego oraz że jest świadomy, iż nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą stwierdzenie nieważności umowy kredytu i jego skutków i że wyraża zgodę na stwierdzenie nieważności umowy.

Postanowieniem z 8 maja 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-424/22 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Krakowie, wskazując, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu przez instytucję finansową prawa zatrzymania które uzależnienia uzyskanie przez konsumenta przyznanego mu przez sąd kwot od równoczesnego zaoferowania przez niego zwrotu albo zabezpieczenia zwrotu całości świadczenia otrzymanego od tej instytucji finansowej.

Orzecznictwo Polskiego Sądu Najwyższego

7 maja 2021 Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego wydał uchwałę której nadał moc zasady prawnej zgodnie z którą:

- (i) niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną;
- (ii) jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22), w której wskazał, że w sporach z konsumentem przepis art. 358(1) k.c. stanowi przepis szczególny wobec art. 353(1) k.c., co oznacza, że w przypadku, gdy zachodzą przesłanki zastosowania obu przepisów, sąd powinien zastosować przepis szczególny i orzec trwałą bezskuteczność postanowienia umownego, a nie jego nieważność. Przedmiotowe orzeczenie Sądu Najwyższego należy postrzegać jako istotnie ograniczające ryzyko przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału.

Skutkiem uchwały SN z 7 maja 2021 r. jest stwierdzenie, że bankowi przysługuje zwrot świadczenia pieniężnego spełnionego przez bank w wykonaniu trwale bezskutecznej umowy. Biorąc pod uwagę niepewność co do momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, Bank w celu ochrony swoich interesów kieruje przeciwko kredytobiorcom pozostającym w sporze sądowym z bankiem pozwy o zapłatę. Żądanie pozwu obejmuje roszczenie o zwrot kapitału udostępnionego kredytobiorcy na podstawie umowy. Do dnia 30 czerwca 2024 r. Bank skierował przeciwko kredytobiorcom około 8,1 tysięcy pozwów.

W dniu 25 kwietnia 2024 r. odbyło się posiedzenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego celem odpowiedzi na pytania sformułowane przez Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, opublikowane w dniu 29 stycznia 2021 r., dotyczące kluczowych kwestii z zakresu umów walutowych kredytów hipotecznych. Sąd Najwyższy, w składzie całej Izby Cywilnej podjął uchwałę mającą moc zasady prawnej, w której stwierdził, iż:

- (i) W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
- (ii) W razie niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
- (iii) Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.
- (iv) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.
- (v) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

W dniu 19 czerwca 2024r Sąd Najwyższy wydał uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego (III CZP 31/23), w której stwierdził, iż:

Prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które dokonało interpretacji przyczyn i skutków nieważności umów hipotecznych kredytów walutowych oraz wyżej wskazaną uchwałę Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, obszar wykładni przepisów przez sądy polskie w tym zakresie wydaje się być ograniczony. Dalsza praktyka orzecznicza sądów polskich odgrywać będzie jednak pewną rolę w praktycznej realizacji wskazań Trybunału i Sądu Najwyższego.

11. INFORMACJE DODATKOWE

11.1. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 30.06.2024 r. (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	243 000	224 415
2.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	135 193
3.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	135 000	129 966
4.	Obligacje skarbowe PS0425	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	185 000	187 551
5.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	561 500	544 082
6.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy i rejestrowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	188 850	179 797
7.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	555 681
8.	Obligacje skarbowe PS1024	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw na rachunku Millennium Leasing związany z transakcją sekurytyzacji	317 000	318 607
9.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	11 000	11 000
10.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	708	708
11.	Środki pieniężne	należności	właściwy depozyt zabezpieczający w KDPW CCP (MATS)	135	135
12.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	27 442	27 442
13.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	107 111	107 432
14.	Obligacje skarbowe WZ0126	utrzymywanie i sprzedaż	listy zastawne Millennium Banku Hipotecznego	5 000	5 148
15.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	listy zastawne Millennium Banku Hipotecznego	5 000	5 069
16.	Obligacje skarbowe WZ1129	utrzymywanie i sprzedaż	listy zastawne Millennium Banku Hipotecznego	15 000	14 674
17.	Kredyty hipoteczne	utrzymywanie do terminu wymagalności	listy zastawne Millennium Banku Hipotecznego	1 179 862	1 194 697
RAZEM				3 707 267	3 641 597

Dodatkowo według stanu na 30.06.2024 r. Grupa posiadała zawarte krótkoterminowe (rozliczane przeważnie w ciągu 7 dni) transakcje sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem były papiery wartościowe o wartości 2 553 tys. zł.

Na dzień 31.12.2023 r. (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	255 000	228 434
2.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	52 000	48 267
3.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	136 644
4.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	135 000	125 307
5.	Obligacje skarbowe PS0425	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	572 500	544 527
6.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	220 500	221 887
7.	Obligacje skarbowe WZ0524	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	50 000	50 425
8.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy i rejestrowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	64 850	62 404
9.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	561 642
10.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	124 000	119 323
11.	Obligacje skarbowe PS1024	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw na rachunku Millennium Leasing związany z transakcją sekurytyzacji	317 000	310 127
12.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	11 000	11 000
13.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	1 927	1 927
14.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	47 909	47 909
15.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	159 804	160 135
RAZEM				2 737 149	2 629 958

Według stanu na 31.12.2023 r. Grupa nie posiadała zawartych transakcji sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

11.2. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Grupy) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB), w tys. zł:

Na dzień 30.06.2024 r. Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	2 500	2 553
RAZEM	2 500	2 553

Na dzień 31.12.2023 r. Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	0	0
RAZEM	0	0

W następstwie zawarcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem są papiery wartościowe prezentowane w powyższej tabeli, Grupa jest narażona na ryzyka analogiczne jak w przypadku posiadania papierów wartościowych o tej samej charakterystyce we własnym portfelu.

11.3. DYWIDENDA ZA ROK 2023

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, z uwzględnieniem zaleceń nadzorczych. Biorąc pod uwagę, iż w Planie Naprawy oraz Planie Ochrony Kapitału, Bank przyjął założenie o niewypłaceniu dywidendy z zysków roku 2023, a także uwzględniając sformułowane w piśmie z 22 lutego 2024 r. zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące niewypłacania dywidendy, Zarząd Banku przedstawił propozycję a Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, które odbyło się w dniu 27 marca 2024 r., zdecydowało o przeznaczaniu całego zysku wypracowanego w roku 2023 w kwocie 510 259 398,40 złotych na kapitał rezerwowy.

11.4. ZYSK / STRATA NA AKCJĘ

Zysk na jedną akcję za 1 półrocze 2024 r. (oraz rozwodniony zysk na akcję), wyliczony na bazie skonsolidowanej wynosi 0,29 zł.

11.5. AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WZA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ GRUPY - BANKU MILLENNIUM S.A.

Według dostępnych Bankowi informacji, w odniesieniu do akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu, akcjonariuszami Banku są następujące podmioty:

Akcjonariusze według stanu na 30.06.2024	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 000	8,90	107 970 000	8,90
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	105 043 837	8,66	105 043 837	8,66
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	65 492 207	5,40	65 492 207	5,40

Dane zawarte w tabeli zostały zebrane w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym na dzień 27 marca 2024 r.

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2023	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 039	8,90	107 970 039	8,90
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	100 990 351	8,32	100 990 351	8,32
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	65 492 207	5,40	65 492 207	5,40

11.6. INFORMACJE O UDZIELENIU PRZEZ GRUPĘ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB GWARANCJI

W 1 półroczu 2024 r. Grupa nie udzieliła żadnemu z Klientów gwarancji lub poręczeń, w wyniku czego łączna wartość zaangażowania Grupy z tego tytułu na dzień 30 czerwca 2024 r. byłaby znacząca.

11.7. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

11.8. POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I WYDARZENIA PO DACIE BILANSU

Na dzień 30.06.2024 r. Grupa nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem Grupa nie dokonywała:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

1. WIBOR

W maju 2022 polski rząd zapowiedział zastąpienie WIBOR-u inną (niższą) stawką od 1 stycznia 2023 roku. W czerwcu 2022 powstała Grupa Robocza, w skład której weszły banki komercyjne, GPW Benchmark (Administrator WIBOR), KNF.

W lipcu 2022 r. w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy stawek referencyjnych (NGR). Celem prac NGR jest m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienie nim obecnie stosowanego wskaźnika WIBOR w sposób bezpieczny i zgodny z BMR, w tym w szczególności zapewniając wiarygodność, przejrzystość i rzetelność opracowania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnego.

W skład Narodowej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także przedstawiciele banków, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, w tym korporacyjnych i komunalnych, izb rozliczeniowych.

Prace Narodowej Grupy Roboczej są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, a także GPW Benchmark - administratora stóp referencyjnych - oraz Związku Banków Polskich. Działania NGR prowadzone są w formule projektowej w której wyodrębnione zostały strumienie projektowe i w których pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele Banku Millennium.

Narodowa Grupa Robocza wybrała indeks WIRON jako kluczowy wskaźnik stóp procentowych w ramach BMR do stosowania w umowach finansowych i instrumentach finansowych oraz jako preferowany wskaźnik alternatywny dla WIBOR.

Bank Millennium S.A. powołał uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 sierpnia 2022r. projekt wewnętrzny podlegający pod Zarząd (Wiceprezesa Zarządu - CFO oraz Członka Zarządu nadzorującego m.in. obszar produktów detalicznych i korporacyjnych), w celu należytego zarządzania procesem tranzycji wskaźnika WIBOR na WIRON i realizacji prac zgodnie z mapą drogową. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele wielu jednostek organizacyjnych Banku w tym w szczególności odpowiedzialni za obszary produktowe oraz kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, w tym w szczególności, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem operacyjnym. Struktura projektu uwzględnia podział na strumienie obejmujące produkty i procesy, w których występuje element stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR, zarządzanie projektem przez dedykowanego menadżera projektu oraz cykliczne raportowanie statusów w zakresie poszczególnych strumieni. W obecnej fazie projektu Bank na bieżąco monitoruje zmieniającą się sytuację, rozwój rynku, komunikację administratora a także konsultacje i decyzje Komitetu Sterującego Narodowej Grupy Roboczej i podejmuje odpowiednie decyzje w tym zakresie, w zależności od zmieniającej się sytuacji.

Bank stosuje wskaźnik referencyjny WIBOR w następujących produktach (w mln PLN, wg. stanu na 30 czerwca 2024):

- kredyty hipoteczne: **22 952,66** kredyty oparte na stawce WIBOR (z wyłączeniem kredytów hipotecznych o wartości **12 562,07** obecnie o okresowo stałym oprocentowaniu, w przypadku których klienci mają możliwość przejścia na zmienną stopę procentową indeksowaną do WIBOR po upływie obowiązywania okresowo stałej stopy procentowej);
- produkty kredytowe i produkty faktoringowe oraz dyskontowe dla przedsiębiorstw: **17 053,17**;
- instrumenty dłużne (**10 756,90**):
 - Aktywa: 8 572,31
 - Pasywa: 2 184,59
- instrumenty pochodne: **9 595,93**

Bank wykorzystuje również instrumenty oparte o wskaźniki referencyjne WIBOR w rachunkowości zabezpieczeń, szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz sposobu prezentacji wyniku na tych transakcjach są przedstawione w notcie 24 „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” w Rozdziale 13 „Noty do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego”.

W marcu 2023, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych przyjął rekomendacje dotyczące nowych produktów, zarówno bankowych, leasingowych, jak i faktoringowych, a także wcześniej opublikowane dotyczące obligacji i instrumentów pochodnych.

W lipcu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zastosowania stawki zastępczej dla wskaźnika referencyjnego WIBOR w instrumentach pochodnych stopy procentowej. Rekomendacja przedstawia zalecaną metodę zastąpienia wskaźnika referencyjnego WIBOR Alternatywnym wskaźnikiem referencyjnym w Instrumentach pochodnych stopy procentowej WIBOR w sytuacji wystąpienia Zdarzenia regulacyjnego o charakterze trwałym.

W sierpniu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zasad i sposobów konwersji emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR. Rekomendacja została przygotowana przy założeniu wystąpienia Zdarzenia regulacyjnego, tj. zdarzenia skutkującego zaprzestaniem opracowywania wskaźnika referencyjnego WIBOR (zgodnie z przyjętą Mapą Drogową gotowość do zaprzestania i publikacji Stawek Referencyjnych WIBID i WIBOR powinna nastąpić w 2025 roku).

W kwietniu 2024, KSR NGR przyjął dokument opisujący metody stosowania wskaźnika RFR oraz wybranych zasad obliczania składanych stóp procentowych.

W dniu 29 marca 2024 roku Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (dalej: Komitet Sterujący NGR), jednogłośnie podjął decyzję o rozpoczęciu procesu przeglądu i analizy wskaźników alternatywnych dla WIBOR typu Risk Free Rate (RFR). Przegląd obejmuje zarówno WIRON, jak i inne potencjalne indeksy lub wskaźniki. Wniosek w tej sprawie złożyło Ministerstwo Finansów. Możliwe są ewentualne zmiany kamieni milowych dotychczasowej Mapy Drogowej, ale bez zmiany ostatecznego terminu zakończenia reformy wskaźników referencyjnych. Decyzje w tym zakresie leżą w gestii Komitetu Sterującego NGR i będą odrębnie komunikowane po zakończeniu zainicjowanego przeglądu, którego elementem są konsultacje publiczne.

W czerwcu 2024, NGR rozpoczął publiczne konsultacje w sprawie przeglądu i oceny alternatywnych indeksów stopy procentowej, które mają stanowić podstawę do przeprowadzenia weryfikacji decyzji KS NGR z września 2022 roku w zakresie wyboru WIRON jako optymalnego zamiennika dla wskaźnika referencyjnego WIBOR. Przedmiotem konsultacji były indeksy: WIRON, WIRON+, WIRF, WIRF+ oraz WRR, które uczestnicy konsultacji mogli ocenić z perspektywy kryteriów dot. jakości indeksów, ich charakterystyki, potencjału dla rozwoju rynku finansowego i rynku produktów bankowych. Uczestnicy mieli również okazję wypowiedzieć się o obecnych uwarunkowaniach rynkowych i regulacyjnych oraz związanych z nimi inicjatywach, które mogłyby pomóc wzmocnić nowy wskaźnik, rynek który opisuje i instrumenty na nim oparte.

9 lipca 2024, Narodowa Grupa Robocza poinformowała o zakończeniu z dniem 1 lipca 2024 roku zbierania opinii w ramach procesu konsultacji publicznych. Wyniki konsultacji publicznych stanowiąc będą element brany pod uwagę przy decyzji o wyborze wskaźnika referencyjnego alternatywnego dla WIBOR oraz opracowaniu zaktualizowanej Mapy Drogowej.

Bank Millennium S.A. pracuje nad analizą ryzyk i monitoruje je na bieżąco. Ponadto, zgodnie z projektem zmian Mapy Drogowej ogłoszonym przez Komitet Sterujący Narodowej Grupy roboczej w październiku 2023 r. i co zostało potwierdzone przez NGR w kwietniu 2024 r., ostateczny moment konwersji miałby nastąpić do końca 2027 r. Aktualnie trwają prace nad aktualizacją Mapy Drogowej będącej odzwierciedleniem postanowień KS NGR w zakresie zmiany harmonogramu wskaźników referencyjnych. W związku z tym zdarzenie regulacyjne zostało odsunięte w czasie i powinno nastąpić w Q3/Q4 2026. Jednakże brak jest aktualnie a) informacji w zakresie potencjalnego zdarzenia regulacyjnego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 BMR; b) projektu rozporządzenia Ministra Finansów, o którym mowa w art. 61c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dotyczącego zamiennika lub choćby projektu takiego rozporządzenia i tym samym informacji: czy Minister Finansów wyznaczy jeden czy kilka zamienników WIBOR; c) wysokości spreadu korygującego lub sposobie wyliczenia tego spreadu, d) czy wprowadzone zostaną ogólnie odpowiednie zmiany dostosowawcze dla istniejących umów z tym związane (a jeżeli tak, to jakie). Zatem biorąc pod uwagę obecny etap prac Narodowej Grupy Roboczej i planowane odsunięcie maksymalnych terminów realizacji Mapy Drogowej, wskazując finalny moment konwersji **na koniec 2027**, aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych reformy wskaźnika WIBOR.

2. LIBOR USD

Bank stosuje wskaźnik referencyjny LIBOR USD w następujących produktach (w mln PLN):

- Bankowość detaliczna/portfel kredytów hipotecznych: **2,60**;

W dniu 3 kwietnia 2023 r. Brytyjski organ nadzoru, czyli Financial Conduct Authority nadzorujący ICE Benchmark Administration Limited ogłosił decyzję dotyczącą przyszłości LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M. Organ wskazał, że LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M będą nadal wyznaczone i publikowane po 30 czerwca 2023 r. przy zastosowaniu zmienionej metodologii tzw. „syntetycznej”, najprawdopodobniej do 30 września 2024 r. Biorąc pod uwagę marginalną liczbę i wartość takich umów w portfelu Banku, Bank kontynuuje działania w celu wdrożenia indywidualnego podejścia do każdej z tych umów.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
26.07.2024	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2024	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2024	Wojciech Haase	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2024	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2024	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2024	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2024	Jarosław Hermann	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym